

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
ประยูร ผ่องอำไพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

ตุลาคม 2544

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
ประยูร ผ่องอำไพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ตุลาคม 2544

ประยูร ผ่องอำไพ. (2544). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์.*

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขต กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ ด้านการ วางแผนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการเรียน โดย จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม ระดับการสอน สถานภาพการทำงาน และการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม ตลอดจนรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ภาคเรียน ที่ 2/2543 จำนวน 347 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F - test) และวิธีการทดสอบรายคู่ของ เชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน มีการจัดกิจกรรม การเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ ด้านการวางแผน การเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครู ประจำกลุ่มต่างกัน โดยรวมและรายท่าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการสอนการศึกษานอกโรงเรียน ต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่โดยรายท่านพบว่า ด้านการ ประเมินผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน โดยรวม และรายท่านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

8 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครู การศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายท่าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการประเมินผล การเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

9. ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ได้ให้ข้อเสนอแนะโดยรวมดังนี้

9.1 ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ ควรจัดอบรมเรื่องการจัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้ครูประจำกลุ่มอย่างทั่วถึง

9.2 ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ควรให้มีการอบรมในการจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

9.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรหาคู่มือให้ครูประจำกลุ่ม สามารถ นำไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้

9.4 ด้านการประเมินผลการเรียน ควรปรับวิธีการวัดผลประเมินผลใหม่

LEARNING ACTIVITIES BASED ON LEARNNER CENTERED
PROVIDED BY DISTANCE GENERAL
EDUCATION FACILITATORS IN BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
PRAYOON PONGAMPAI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
At Srinakharinwirot University
October 2001

Prayoon Pongampai. (2001). *Learning Activities Based on Learner Centered Provided by Distance General Education Facilitators in Bangkok*. Master Thesis, M.Ed. (Adult Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committee : Assoc. Prof. Suwat Watanawong, Assoc Prof. Dr. Sauwanee Lewan.

The purposes of this research were to study the group facilitators' conduct on teaching and learning activities based on learner-centered approach in Bangkok in 4 aspects namely : problem analyses and learning objectives, lessons planning, the conduct of learning activities, and evaluation the groups facilitators were classified by gender, age, educational background, working experiences, levels of instruction, job status, and pre-service training, issues and suggestions.

The puerposive sampling was employed to select the sample which was comprised of 347 group facilitators of the second semester in 2001 academic year. A rating – scale questionnaire was used for collecting the data. The statistics used for analyzing data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and pair matching, t-distribution by Scheffe' s Method.

The findings of this study were as follows :

1. The group facilitators' conduct on teaching-learning activities based on learner – centered approach as a whole and each aspects was at moderate level.
2. The group facilitators with different gender in conducting teaching-learning activities based on learner-centered approach had no significant statistical difference as a whole and each aspect
3. The group facilitators with different age in conducting teaching-learning activities based on learner-centered approach had significant difference at .01 level as a whole and each aspect.
4. The group facilitators with different background in conducting teaching-learning activities based on learner-centered approach had a significant difference at 0.01 level on teaching and learning activities and evaluation, and a significant difference at .05 level on problem-analysis, learning objectives, learning plans respectively.

5. The group facilitators with different working experiences in conducting teaching-learning activities based on learner-centered approach had significantly difference at .01 level as a whole and each aspect.

6. The group facilitators with different levels of instruction in conducting teaching-learning activities based on learner-centered approach had no significantly statistical difference as a whole, When considered in each aspect it was found that educational evaluation aspect was significantly difference at .05 level.

7. The group facilitators with different job status in conducting teaching-learning activities based on learner-centered approach had no significantly statistical difference as a whole and each aspect.

8. The group facilitators with different pre-service training in conducting teaching-learning activities based on learner-centered approach had significantly difference at .01 as a whole, When considered in each aspect it was found that teaching-learning activities aspect and evaluation respectively aspect were significantly difference at .01 level.

9. The suggestions of group facilitators were as follows:

9.1 Problem analysis – learning objective aspects : should train the learner – centered approach for all group facilitators

9.2 Learning plan aspect : should train the method of making learning plans of learner centered approach.

9.3 Teaching-learning activities aspect : should provide the manual for group facilitators as the guidelines of organizing teaching-learning process based on learner centered approach.

9.4 Educational evaluation : Should adjust the methods of measurement and evaluation.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ของ

นางสาวประยูร ผ่องอำไพ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์)

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 2544

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวัลย์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.ปาน กิมปี)

ปริญญาโทระดับนี้ได้รับทุนสนับสนุน

“ทุนมูลนิธิการศึกษาจากระบบ”

และ

“ทุนงบประมาณแผ่นดิน จากทบวงมหาวิทยาลัย”

ผู้วิจัยขออ้อมรำลึกพระคุณในครั้งนี้

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณด้วยความซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. สนอง โลหิตวิเศษ และอาจารย์ ดร. ปาน กิมปี ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบปากเปล่า และให้คำแนะนำที่มีคุณค่า เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการกองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน ดร. สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ อาจารย์ ดร. ปาน กิมปี อาจารย์ ดร. วิศนี ศิลตระกูล อาจารย์ชาตรี อายุวัฒน์ และอาจารย์ทวีป อภิสิทธิ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแก้ไขเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ ประสาทวิชาให้ความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนเขตจอมทอง ดุสิต บางกะปิ และมีนบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และครูประจำกลุ่ม การศึกษาออกโรงเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณอาจารย์ยิ่ง กิรติบุรณะ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรรมการศึกษา นอกโรงเรียน ตลอดจนศึกษานิเทศก์ทุกท่าน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป รวมทั้ง ขอขอบคุณรุ่นพี่ เพื่อนนิสิตที่ได้เอื้อนามในที่นี้ ที่ให้ความช่วยเหลือจนปริญญานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณของคุณแม่ประเสริฐ ผ่องอำไพ ที่เป็น ผู้ให้ชีวิต และครู-อาจารย์ทุกท่านที่กรุณาอบรมสั่งสอน ทำให้ผู้วิจัยมีความเจริญก้าวหน้า ในด้านการศึกษาและชีวิตการทำงาน

คุณค่าความดีงามและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบ แต่คุณยายบุญ แสงสว่าง และคุณพ่อประเสริฐ ผ่องอำไพ ผู้ล่วงลับไปแล้ว

ประยูร ผ่องอำไพ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย.....	8
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
บทบาทและหน้าที่ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน.....	10
ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และหลักจิตวิทยาผู้ใหญ่.....	14
การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล.....	20
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
งานวิจัยในประเทศ.....	28
งานวิจัยต่างประเทศ.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	32
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	40
	ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	49
	ตอนที่ 4 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะของครูการศึกษา นอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร.....	78
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	86
	ความสำคัญของการวิจัย.....	86
	สมมติฐานในการวิจัย.....	87
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	87
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	87
	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	88
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
	สรุปผลการวิจัย.....	89
	อภิปรายผล.....	93
	ข้อเสนอแนะ.....	102
	บรรณานุกรม.....	104
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก. หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	110
	ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ.....	111
	ภาคผนวก ค. หนังสือติดต่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย.....	112
	ภาคผนวก ง. แบบสอบถาม.....	117
	ประวัติย่อผู้วิจัย.....	125

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน แยกตามศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร.....	33
2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	38
3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอก โรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน.....	40
4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอก โรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการวิเคราะห์ปัญหา - เป้าหมายการเรียนรู้.....	41
5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอก โรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการวางแผนการเรียนรู้.....	43
6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอก โรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	45
7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอก โรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินผลการเรียน.....	47
8 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวม และรายด้าน.....	49
9 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ โดยรวม และรายด้าน.....	50
10 ทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ ด้านการวิเคราะห์ปัญหา - เป้าหมายการเรียนรู้ เป็นรายคู่.....	51

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ ด้านการวางแผนการเรียนรู้ เป็นรายคู่.....	52
12 ทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นรายคู่.....	53
13 ทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ ด้านการประเมินผลการเรียน เป็นรายคู่.....	54
14 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม และรายด้าน.....	55
15 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการวิเคราะห์ปัญหา – เป้าหมาย การเรียนรู้.....	56
16 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการวางแผนการเรียนรู้.....	58
17 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	60
18 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการประเมินผลการเรียน.....	62
19 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม โดยรวม และรายด้าน.....	64

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
20 ทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ เป็นรายคู่.....	65
21 ทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม ด้านการวางแผนการเรียนรู้ เป็นรายคู่.....	66
22 ทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นรายคู่.....	67
23 ทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม ด้านประเมินผลการเรียน เป็นรายคู่.....	68
24 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการสอนการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม และรายด้าน.....	69
25 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการสอนการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประเมินผลการเรียน.....	70
26 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพการทำงานโดยรวม และรายด้าน.....	72

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
27	เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม โดยรวม และรายด้าน.....	73
28	เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	74
29	เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม ด้านการประเมินผลการเรียน.....	76
30	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวิเคราะห์ปัญหา – เป้าหมาย การเรียนรู้.....	78
31	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวางแผนการเรียนรู้.....	79
32	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	80
33	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการประเมินผลการเรียน.....	81
34	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมาย การเรียนรู้.....	82
35	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวางแผนการเรียนรู้.....	83
36	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	84
37	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการประเมินผลการเรียน.....	85

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพ ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วตลอดเวลา รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมสมัยใหม่ได้อย่างมีความสุข ดังนั้นประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนโดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ ซึ่งเห็นเด่นชัดในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544 เป็นแผนพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาคนและพัฒนาชาติ มุ่งเน้นให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ รู้วิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และรักที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนมีบทบาทร่วมในการพัฒนาตนเองให้ได้ รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน มีรูปแบบการให้การศึกษาที่ให้โอกาสทางเลือกที่ดี และเหมาะสมเพื่อสนองความต้องการ ความสามารถและความถนัด รวมทั้งมีการระดมสรรพกำลังทุกส่วนในสังคมเพื่อการศึกษา

✓ การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในปีพุทธศักราช 2542 เป็นการให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนโดยกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 5) โดยหลักการจัดการศึกษานั้นต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรา 22 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 14) ซึ่งได้กำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ไว้ในมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 15)

(1) จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาที่กล่าวมานี้ หน่วยงานทางการศึกษาทุกหน่วยงานได้นำมาเป็นแนวทางในการวางแผนและกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น และสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด กรมการศึกษานอกโรงเรียนก็เช่นเดียวกัน ได้กำหนดแนวทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยกำหนดแนวทางไว้ว่า “การจัดการศึกษานอกโรงเรียนเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษาได้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้ดียิ่งขึ้น และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับหลักการปฏิรูปการศึกษาของชาติ ที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาให้คนมีคุณภาพสูงสุด ทำให้เกิดการพัฒนาให้เป็นที่พึงปรารถนา คือ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 1)

จากหลักการและนโยบายที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าจะต้องมีผู้นำแนวทางต่าง ๆ ไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลตามหลักการที่กล่าวไว้ ซึ่งผู้นำแนวทางที่สำคัญที่สุดคือ “ครู” เพราะครูเป็นตัวจักรสำคัญยิ่งยวดในการพัฒนาการศึกษา อันนำไปสู่การพัฒนากำลังคนและพัฒนาประเทศให้มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องอาศัยครูที่ดีมีคุณภาพ (สมใจ นิธินันท์. 2540 : 6) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สิปปนนท์ เกตุทัต และคณะ. (2538 : 33) ที่กล่าวว่า “ครูเป็นปัจจัยหลักของความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพ ทุกด้านของการศึกษา เพราะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเรียนและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ประการหนึ่งว่า ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

กลางนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียน ผู้สอนและผู้เรียนอาจต้องเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน จากแหล่งทรัพยากร การเรียนรู้ต่าง ๆ ครูจึงถูกคาดหวังให้เปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนหนังสือมาเป็นครูผู้สอนวิธีการเรียนรู้ และทักษะในการแสวงหาความรู้ การที่จะกระทำตามบทบาทใหม่นี้ ครูจำเป็นต้องปฏิรูปมโนทัศน์ในเรื่องวิธีการเรียนรู้ของตนเองก่อน ครูคือศูนย์กลางของการปฏิรูปการศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมานี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาครู เพราะครูเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่วางไว้ ซึ่งบทบาทของครูแต่ละหน่วยงานก็มีความแตกต่างกันไป สำหรับบทบาทของครูกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้นไม่ได้ทำหน้าที่สอนเช่นเดียวกับการศึกษาในระบบโรงเรียน เนื่องจากลักษณะการเรียนรู้แตกต่างจากในระบบโรงเรียน นักศึกษาจะมาพบครูสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง เรียกว่า “การพบกลุ่ม” ซึ่งจุดมุ่งหมายในการพบกลุ่มแต่ละครั้งนั้นมี 2 ประการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2533 : 12 - 14) คือ

1. พบกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาจากบทเรียน การศึกษาทางไกลแม้จะเป็นการเรียนด้วยตนเองจากชุดวิชา หรือตำราแบบเรียน นักศึกษาแต่ละคนมีความสามารถไม่เท่ากัน หากมีปัญหาหรือไม่เข้าใจในบทเรียน ก็จะนำปัญหาเหล่านั้นไปปรึกษาและร่วมกันแก้ไขกับกลุ่ม โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้คำแนะนำช่วยเหลือ

2. พบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมนี้จะฝึกกระบวนการคิด การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ครูประจำกลุ่มจะต้องจัดวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะให้ประสบการณ์ ความรู้ความสามารถอะไร ให้ผู้เรียนมีกิจกรรมอย่างไร จึงจะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

จากหลักการพบกลุ่มและบทบาทของครูประจำกลุ่มที่ผ่านมา กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้นำวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมาเป็นเวลานานแล้ว โดยมอบหมายให้ครูประจำกลุ่มเป็นผู้นำหลักการเหล่านี้ไปใช้ในกระบวนการพบกลุ่ม ซึ่งมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กระจายไปมากมายทุกจังหวัด

เนื่องจากจำนวนนักศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีอยู่จำนวนมาก และจำนวนครูประจำกลุ่มก็มีมากขึ้นเป็นลำดับ ทำให้ครูส่วนใหญ่ไม่ดำเนินการตามหลักการที่กรมกำหนดไว้ จากการรายงานผลการนิเทศการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 3 ปีงบประมาณ 2543 (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร, 2543 : 7) พบว่า ส่วนมากแล้วการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูประจำกลุ่มกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผ่านมา ครูเป็นผู้บอกความรู้ ยังไม่ส่งเสริมให้

ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ที่แท้จริง ทำให้ผู้เรียนไม่กล้าคิด ไม่กล้าทำ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางความคิด

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้เห็นว่าจะต้องมีการพัฒนาครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนอย่างจริงจัง เพื่อให้ให้นักศึกษามีคุณภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่ได้กำหนดไว้ และครูเองก็ต้องมีการพัฒนาให้มีมาตรฐานตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2543ง : 81) ที่กล่าวว่า ครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และครูต้องมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามในการที่จะพัฒนาครูให้มี ความรู้ความสามารถต่าง ๆ เพื่อให้สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องศึกษาสภาพการปฏิบัติงานที่แท้จริงของครูประจำกลุ่ม

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานครทั้ง 4 แห่ง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการใช้ฝึกอบรมครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน โดยจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม ระดับการสอน สถานภาพการทำงาน และการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียน ซึ่งสามารถนำไปเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาออกโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียน ที่มีเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม ระดับการสอน สถานภาพการทำงาน และการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ได้ข้อเสนอแนะสำหรับกรมการศึกษาออกโรงเรียน ผู้บริหาร ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยถือจากคำสั่งแต่งตั้งครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 แห่ง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 2,340 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของยามาเน (Yamane, 1970 : 887) ด้วยระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวน 345 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ลักษณะของครูประจำกลุ่ม มีดังนี้
 - 1.1 เพศ
 - 1.1.1 ชาย
 - 1.1.2 หญิง

- 1.2 อายุ
 - 1.2.1 อายุต่ำกว่า 30 ปี
 - 1.2.2 อายุ 30 - 40 ปี
 - 1.2.3 อายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป
- 1.3 วุฒิการศึกษา
 - 1.3.1 ปริญญาตรี
 - 1.3.2 สูงกว่าปริญญาตรี
- 1.4 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม
 - 1.4.1 น้อยกว่า 3 ปี
 - 1.4.2 3 - 5 ปี
 - 1.4.3 มากกว่า 5 ปีขึ้นไป
- 1.5 ระดับการสอน
 - 1.5.1 มัธยมศึกษาตอนต้น
 - 1.5.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย
- 1.6 สถานภาพการทำงาน
 - 1.6.1 เป็นครูประจำการ
 - 1.6.2 ไม่ได้เป็นครูประจำการ
- 1.7 การอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม
 - 1.7.1 ผ่านการอบรม
 - 1.7.2 ไม่ผ่านการอบรม

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มทางไกลสายสามัญ ในเขตกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้
- 2.2 ด้านการวางแผนการเรียนรู้
- 2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.4 ด้านการประเมินผลการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1.2 ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้คำปรึกษา แนะนำนักศึกษาที่มาสักระียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนทางไกล โดยเป็นลูกจ้างชั่วคราว และได้รับค่าตอบแทนจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนที่สังกัด

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การกระทำตามหน้าที่ที่รับผิดชอบของครูประจำกลุ่มให้เป็นไปตามแนวทาง และหลักการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด และเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับชีวิตของตนเองได้ ด้วยกระบวนการที่หลากหลาย ทั้งกระบวนการกลุ่ม การศึกษาด้วยตนเอง การลงมือปฏิบัติจริง โดยครูเป็นผู้ชี้แนะ และอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใน 4 ด้าน คือ

2.1 ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ หมายถึง ครูและผู้เรียนร่วมกันศึกษาปัญหาความต้องการ ความสนใจ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำมาจัดอันดับความสำคัญของปัญหา พร้อมทั้งหาวิธีการแก้ปัญหาาร่วมกัน เพื่อใช้เป็นประเด็นปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2 ด้านการวางแผนการเรียนรู้ หมายถึง ครูและผู้เรียนกำหนดเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

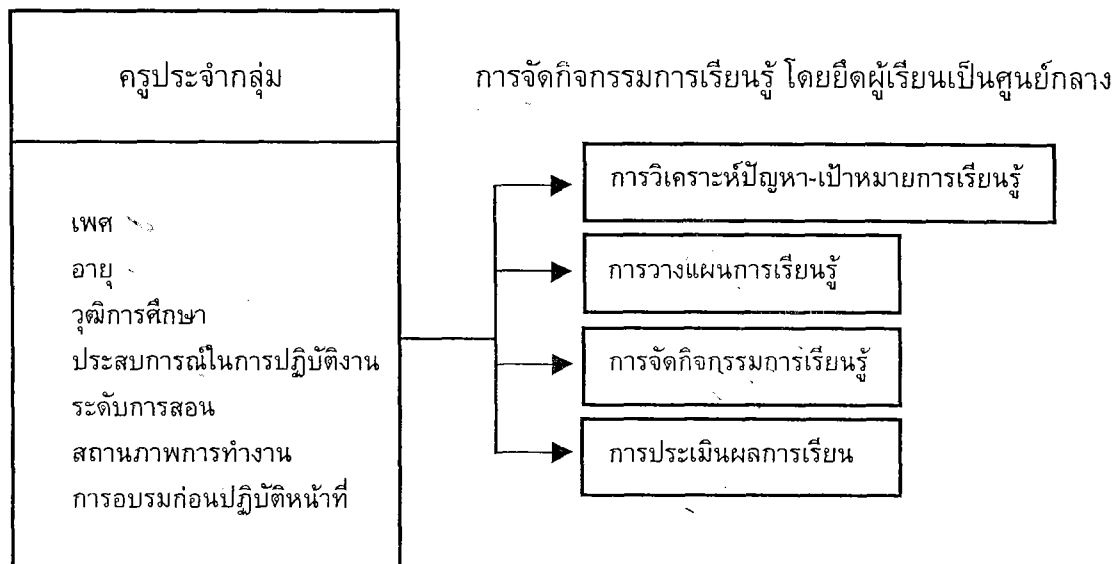
2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ครูสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งบรรยากาศทางกาย และทางจิตใจ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข โดยการใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ และศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา แนะนำ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

2.4 ด้านการประเมินผลการเรียน หมายถึง ระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะและพฤติกรรมอันพึงประสงค์ที่เกิดขึ้นหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการสังเกต การทดสอบต่าง ๆ พร้อมทั้งดูจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) และให้ผู้เรียน/กลุ่มผู้เรียนมีส่วนในการประเมินผลงานของผู้เรียนเองด้วย

3. ผู้เรียน หมายถึง นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 แห่ง ที่มาลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนทางไกล

4. วิธีเรียนทางไกล หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับผู้ที่อยู่ห่างไกลหรือไม่มีเวลามาเรียนเป็นประจำในชั้นเรียนเป็นประจำได้ ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง จากเอกสารการสอน รายการวิทยุ โทรทัศน์ และการพบกลุ่ม ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีเพศต่างกันมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
2. ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีอายุต่างกันมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
3. ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน

4. ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ครูประจำกลุ่มต่างกันมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
5. ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีระดับการสอนต่างกันมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
6. ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
7. ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ ครูประจำกลุ่มต่างกันมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้เสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. บทบาทและหน้าที่ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน
2. ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และหลักจิตวิทยาผู้ใหญ่
3. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทบาทและหน้าที่ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน

1. บทบาทของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน

ครูประจำกลุ่มเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักศึกษามากที่สุด แต่มีเวลาพบกับผู้เรียนน้อย ในภาคเรียนหนึ่ง ๆ จะพบกับผู้เรียนประมาณ 18 ครั้ง ครูประจำกลุ่มจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน โดยมีบทบาทดังนี้

1. การแนะนำให้คำปรึกษา ครูประจำกลุ่มต้องเป็นที่พึ่งของผู้เรียน เวลาที่ผู้เรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ไม่เข้าใจเนื้อหาของบทเรียน ครูประจำกลุ่มจะต้องให้คำแนะนำชี้แนะแนวทางแก้ปัญหาการเรียนให้ผู้เรียนได้
2. การอำนวยความสะดวก ครูประจำกลุ่มต้องจัดสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม สะดวกสบาย เป็นกันเอง ให้ผู้เรียนเกิดความสบายใจเวลาพบกลุ่ม
3. การส่งเสริมสนับสนุน ครูประจำกลุ่มต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง ให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้คิดอย่างอิสระ ช่วยสนับสนุนสื่ออุปกรณ์การเรียนของผู้เรียน
4. การสร้างขวัญและกำลังใจ ครูประจำกลุ่มต้องให้ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ เจตคติที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ทันที ครูประจำกลุ่มต้องรู้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ต้องการคำชมมากกว่าการตำหนิ

2. หน้าที่ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของครูประจำกลุ่มกรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมได้กำหนดหน้าที่ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2543ก : 61 – 63)

1. ประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษา
2. ดำเนินการแนะแนวทางการศึกษาให้นักศึกษาทราบก่อนลงทะเบียน ระหว่างเรียน และก่อนจบหลักสูตร
3. ทำการปฐมนิเทศและการปัจฉิมนิเทศในการจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ
4. เป็นผู้อำนวยการความสะอาดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการพบกลุ่ม จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การสอนเสริม และการปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์
5. เป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต
6. มีส่วนร่วมในการบริการทางวิชาการ โดยการผลิตสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
7. เป็นผู้ประสานงานกับผู้รู้ วิทยากร แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและอื่นๆ ในชุมชนเกิดความคล่องตัวในการเรียน โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือในกิจกรรมการเรียน
8. เป็นผู้วัดผลประเมินผลการเรียนของนักศึกษา โดยวัดผลก่อนเรียน และระหว่างเรียน
9. เป็นผู้รายงานผลการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มต่อผู้บังคับบัญชาตามสายงาน

3. คุณสมบัติของครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียน

1. มีพื้นความรู้จบอนุปริญญาหรือเทียบเท่าเป็นอย่างต่ำ
2. ผ่านการอบรมการเป็นครูประจำกลุ่มจากสถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. กรณีเป็นข้าราชการหรือทำงานรัฐวิสาหกิจ ต้องได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดก่อน

จากบทบาทหน้าที่ และคุณสมบัติครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียน ที่กล่าวมาสรุปได้ว่าครูประจำกลุ่มต้องทำหน้าที่ในการเป็นผู้อำนวยการความสะอาดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ให้คำปรึกษา แนะนำในการศึกษาหาความรู้จากสื่อต่าง ๆ ในลักษณะสื่อประสม ให้ความรู้ความเข้าใจช่วยแก้ปัญหาทางการเรียน โดยการเชิญผู้รู้เฉพาะสาขามาให้ความรู้เพิ่มเติม หรือแนะนำให้ไปศึกษาหาความรู้จากผู้รู้ ผู้ทรงคุณวุฒิ แหล่งวิทยาการต่าง ๆ ตลอดจนจัดหา ให้ความสะดวกเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียน โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ตามหลักสูตร การจัดประสบการณ์การ

เรียนเป็นเทคนิค เป็นการจัดการตามลำดับขั้นตอน ครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียน ควรดำเนินการ (อรุณรักษ์ พวงผล และคณะ. 2538 : 7) คือ

1. จัดวางแผนดำเนินการ ผู้สอนต้องวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งระบบร่วมกับผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สภาพของชุมชน วัฒนธรรม ทรัพยากรแผนพัฒนาระดับท้องถิ่น และแผนพัฒนาระดับจังหวัด

2. จัดทำแผนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร ผู้สอนต้องจัดทำแผนการสอนล่วงหน้าเป็นรายภาค ควรมีรายละเอียดดังนี้ ลำดับที่ สัปดาห์ที่สอน หัวเรื่องและชื่อเรื่อง จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม สื่อที่ใช้ การประเมินผล

3. จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะแนวทางในการเรียน และติดตามกระบวนการเรียนให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการศึกษาด้วยตนเองในลักษณะกระบวนการกลุ่ม ทั้งนี้ควรคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการ ประสบการณ์เดิมของผู้เรียน สภาพปัญหา สภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบัน สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรม ค่านิยมท้องถิ่น และอื่น ๆ ให้สอดคล้องเหมาะสมเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. จัดประเมินผลการเรียนรู้ ในการวางแผนการประเมินผลการเรียนร่วมกับผู้เรียน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินผลของหลักสูตร

5. แนะนำให้คำปรึกษา ทั้งในด้านวิชาการ ส่วนตัวและอาชีพ

6. ติดต่อประสานงาน โดยติดต่อประสานงานกับผู้บริหาร ผู้เรียน ชุมชน ตลอดจนองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน หรือผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้ออกไปตามต้องการของผู้เรียนและบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียน จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่งผลให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณภาพชีวิตและหน้าที่การงาน เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคม ครูประจำกลุ่มจะต้องเตรียมตัววางแผนดำเนินการ คือ

1. ชั้นเตรียมการก่อนเรียน

1.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน

- ความต้องการของผู้เรียน และสภาพปัญหาชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนสภาพแวดล้อม
- ความพร้อมของผู้เรียน
- ความรู้พื้นฐาน ประสบการณ์ของผู้เรียน

1.2 ศึกษาหลักสูตร

- เพื่อรู้หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชาที่เรียนตามหลักสูตร การประเมินผลการเรียนและการจบหลักสูตร
- ประโยชน์จากการเรียน การนำไปใช้ปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน

1.3 การวางแผนการเรียนการสอน จะต้องคำนึงถึงความพร้อมต่าง ๆ

- สถานที่ และวันเวลา
- สื่อการเรียน ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี ตลอดจนสื่อบุคคล แหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่ต้องวางแผนเตรียมการให้พร้อมเหมาะสมกับผู้เรียน
- บรรยากาศการเรียน ความเป็นกันเองระหว่างครูกับผู้เรียน จะทำให้เกิดความไว้วางใจกัน และผู้เรียนเห็นว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของการเรียน

2. ระหว่างการเรียนการสอน

2.1 เน้นให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองจากสื่อและกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ เข้าใจเรื่องราวที่สอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมตามภาวะเหตุการณ์ที่เป็นจริง

2.2 ติดตามศึกษาความก้าวหน้าในการเรียน ทั้งความรู้ความคิดเห็นและการปฏิบัติตนเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. หลังเรียน

3.1 จัดประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันการพัฒนาด้านสังคม ความเป็นอยู่ ความก้าวหน้าในงานอาชีพ เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และให้สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3.2 วางแผนปรับปรุงการเรียนการสอนจากการประเมินผลการเรียนทั้งระบบ และเป็นแนวทางพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการให้แก่ผู้เรียนทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มตลอดภาคเรียนทั้ง 20 สัปดาห์ สัปดาห์แรกของภาคเรียนจะดำเนินการปฐมนิเทศแนวทางการเรียน สัปดาห์สุดท้ายของภาคเรียนเป็นการสอบวัดผลปลายภาคเรียน และทุกสัปดาห์ระหว่างภาคเรียนเป็นการพบกลุ่มซึ่งครูผู้สอนต้องเตรียมการไว้ดังนี้

- กำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- เตรียมประเด็นคำถามที่จะให้ผู้เรียนอภิปราย
- เตรียมสรุปเสริมความรู้ให้ตามประเด็นที่ตั้งไว้
- เตรียมวิธีการประเมินผล แต่ละกิจกรรมที่ปฏิบัติ
- เตรียมกิจกรรมต่อเนื่อง ที่จะให้ผู้เรียนไปปฏิบัติระหว่างสัปดาห์ จนกว่าจะมาพบกลุ่มครั้งต่อไป

นอกจากนี้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ ครูประจำกลุ่มการศึกษา นอกโรงเรียนยังมีหน้าที่คอยดูแลช่วยเหลือผู้เรียนวางแผนการทำกิจกรรมและคอยติดตามควบคุมดูแลผลการปฏิบัติตามรายละเอียดในทุกกิจกรรมทำการวัดผลประเมินผลการเรียน ทั้งในระหว่างเรียนและปลายภาคเรียน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนล้วนแต่มีบทบาทหน้าที่ ที่จะร่วมกันสร้างสังคม ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดังกล่าว ได้แก่ ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน วิทยากรภูมิปัญญาชาวบ้าน และชุมชน

ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และหลักจิตวิทยาผู้ใหญ่

ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

ความหมายของการเรียนรู้ (Learning)

สัว์ฉน์ วัฒนวงศ์ (2538 : 39) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากการได้รับสิ่งเร้าและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าวควรมีลักษณะที่ถาวรพอสมควรซึ่งก็คือการได้รับประสบการณ์นั่นเอง

ฮิลการ์ต และบลูเวอร์ (พรประไพ อุทะนุต. 2543 : 19 ; อ้างอิงจาก Hillgard, E.R., Bower. 1978. The Psychology in Education) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดกิจกรรม หรือเป็นกระบวนการที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยเป็นผลของการตอบสนองต่อสภาพการฝึกฝน เช่น จากการฝึกฝน และประสบการณ์ การเรียนรู้ทำให้บุคคลมีการปรับตัวทั้งในด้านส่วนตัวและสังคม ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงใด ๆ จึงนับได้ว่าย่อมมีการเรียนรู้เกิดขึ้นเสมอ ซึ่งถือว่าอยู่ในกระบวนการเรียนเป็นผลมาจากประสบการณ์และการฝึกฝน มิใช่เป็นผลมาจากการตอบสนองตามธรรมชาติหรืออุบัติเหตุ ความบังเอิญต่าง ๆ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเรียนรู้คือ กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในตัวมนุษย์จากพฤติกรรมเดิมไปสู่พฤติกรรมใหม่ อันเป็นผลจากการที่มนุษย์ได้รับข้อมูลข่าวสารหรือสิ่งเร้า ได้รับประสบการณ์ ได้รับการฝึกฝนจากสิ่งแวดล้อมทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นั้น โนลล์ (สวัณณ์ วัฒนวงศ์. 2538 : 138 - 139 ; อ้างอิงจาก Knowles. 1978.The Adult Learner : A Neglected Species.) ได้ศึกษาค้นคว้าจากผลงานของลินเดอแมน และได้สรุปเป็นพื้นฐานการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ (Modern Adult Learning Theory) ว่ามีสาระสำคัญดังนี้

1. ความต้องการและความสนใจ (Needs and Interests) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จะได้ผลดี หากตรงกับความต้องการและความสนใจของเขา
2. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ (Life Situation) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จะได้ผลดี ถ้าหากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน (Life Centered) ดังนั้นในการจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จึงควรยึดถือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ใหญ่เป็นสำคัญ มิใช่ตัวเนื้อหาวิชาทั้งหมด
3. การวิเคราะห์ประสบการณ์ (Analysis of Experience) คือ การที่ผู้สอนพยายามวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียด มีส่วนใดพอที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้บ้างและหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป
4. ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self Directing) ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่ก็คือการมีความรู้สึกต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ เพราะฉะนั้นบทบาทของครูควรอยู่ในกระบวนการสืบหาหรือค้นหาคำตอบร่วมกับผู้เรียน (Mutual Inquiry) มากกว่าการทำหน้าที่ส่งผ่านหรือเป็นสื่อ สำหรับความรู้แล้วทำหน้าที่ประเมินผลว่าเขาคล้อยตามหรือไม่เพียงเท่านั้น
5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีเพิ่มมากขึ้นในแต่ละบุคคลเมื่อมีอายุมากขึ้น ดังนั้นในการสอนผู้ใหญ่จะต้องคำนึงถึงรูปแบบของการเรียนการสอน (Style) เช่น เวลาที่ได้ทำการสอน สถานที่สอน และประการสำคัญคือ ความสามารถในการเรียนรู้แต่ละขั้นของผู้ใหญ่ ย่อมเป็นไปตามความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคน (Pace of Learning)

ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ เป็นทฤษฎีพฤติกรรมนิยมทางด้านจิตวิทยาที่ศึกษาพัฒนาการเรียนรู้ของคน จะอธิบายหรือให้เหตุผลถึงสภาพการณ์ต่าง ๆ ของกระบวนการเรียนรู้เป็นหลักที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์การเรียนการสอนผู้ใหญ่ได้

สวัณณ์ วัฒนวงศ์ (2538 : 43 - 45) ได้สรุปทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) หลักการสำคัญที่นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้เชื่อถือ คือ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเนื่องจากความเกี่ยวโยงกันระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง สกินเนอร์ (Skinner) ได้กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้โดยการเสนอให้เห็นความสำคัญขององค์ประกอบการเรียนรู้ 2 ประการ

1.1 วิธีการควบคุมพฤติกรรม (Control) ทั้งนี้เพราะว่าพฤติกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้จำเป็นต้องอาศัยสภาพการณ์และเงื่อนไข (Condition) ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้การควบคุมพฤติกรรมได้ผลดี การใช้กฎในการรู้ผลลัพท์ (Law of Effect) เป็นเงื่อนไขในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเรียนรู้

1.2 วิธีการตกแต่งพฤติกรรม (Shaping) เป็นเทคนิคที่ต้องอาศัยการใช้แรงเสริม (Reinforcement) ควบคุมไปด้วยในการตกแต่งพฤติกรรมที่เหมาะสม อันทำให้ผลของการเรียนรู้ตามที่เรามีความต้องการ

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพุทธินิยม (Cognitivism) หลักการสำคัญที่นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้เชื่อถือคือ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นต้องอาศัยทั้งสิ่งแวดล้อมและตัวผู้เรียน ประสานสัมพันธ์กัน คือ ส่วนหนึ่งต้องมาจากความต้องการ และเป้าหมายของผู้เรียนมิใช่ความสำคัญขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าภายนอกอย่างเดียว นักจิตวิทยากลุ่มนี้จะเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทและส่วนร่วมมากขึ้น โดยที่ผู้เรียนจะต้องมีความมุ่งหมายและกำหนดวัตถุประสงค์เป็นเป้าหมายของตนเองได้

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) หลักการสำคัญที่นักจิตวิทยากลุ่มนี้เชื่อถือ คือ การให้ความสำคัญกับผู้เรียน โดยเน้นถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การเรียนรู้มีความสำคัญเกี่ยวพันกับตัวผู้เรียนเป็นอย่างมาก ถึงแม้บรรดาสิ่งเร้าทั้งหลายจะมาจากภายนอกก็ตาม แต่ว่าการคิดค้นเพื่อความเข้าใจจะต้องเกิดจากตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักการที่สำคัญของมนุษยนิยมก็คือ ในการเรียนรู้ที่ผู้เรียนย่อมจะได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องการด้วยตนเอง

จากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ สามารถสรุปได้ว่า ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีก็ต่อเมื่อ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มที่ และได้รับการจูงใจให้อยากเรียน มองเห็นความสำคัญของเรื่องที่จะเรียน เรื่องที่จะเรียนนั้นสนองความต้องการของผู้เรียน และสัมพันธ์กับความรู้และประสบการณ์ที่เขามี ผู้เรียนกับผู้สอนมีความเข้าใจกันและกัน การจัดการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับปัญหาที่ผู้เรียนพบจริงในชีวิตประจำวัน และผู้เรียนจะรู้วิธีแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ดี

การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนผู้ใหญ่ จำเป็นต้องมีองค์ประกอบหลาย ๆ ด้านด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตัวครูผู้สอน บทบาทของครูผู้สอน หรือการถ่ายทอดความรู้ นั้นจะเน้น “ครู” ในฐานะเป็น “ผู้อำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้” (Facilitator of Learning) มีนักการศึกษาผู้ใหญ่ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของครูผู้สอนผู้ใหญ่ว่า เป็นการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator of Learning) ควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ 3 ประการ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2538 : 130) คือ

1. ให้ความไว้วางใจ และการยอมรับในตัวผู้เรียน
2. การมีความจริงใจต่อผู้เรียน
3. มีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ รวมทั้งมีการตั้งใจฟังผู้เรียนพูด

นอกจากนี้ควรมีแนวทางในการปฏิบัติเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ดังต่อไปนี้ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2538 : 130 ; อ้างอิงจาก Rogers. 1986. Teaching Adults.)

1. สร้างบรรยากาศในการเรียนให้เป็นกันเอง
2. ผู้สอนควรทำตัวเป็นสมาชิกของกลุ่มคนหนึ่ง แต่จะคอยช่วยให้สมาชิกของกลุ่มกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น
3. คอยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน เช่น จัดสื่อ อุปกรณ์ ตลอดจนแหล่งวิทยาการต่าง ๆ
4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. สนับสนุนให้ผู้เรียนมีกำลังใจ มีความพยายามในการเรียน และให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
6. ให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้ประเมินผลการจัดกิจกรรม
7. ใจกว้าง อารมณ์ดี รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน และให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ
8. เขาควรจะได้เริ่มต้นแสดงความรู้สึกให้เกิดขึ้นในกลุ่มเมื่อมีความคิดเห็น แต่ไม่ใช้การบังคับหรือวิธีการข่มขู่ ซึ่งความคิดที่แสดงออกมานั้น สมาชิกอื่นอาจจะยอมรับฟังหรือไม่รับฟังก็ได้
9. ตลอดเวลาของการมีประสบการณ์ร่วมกันในห้องเรียน ผู้อำนวยความสะดวกจะต้องมีความว่องไว (Alert) อยู่ตลอดเวลา ต้องการแสดงออกในการรับรู้อารมณ์อย่างลึกซึ้ง
10. ในขณะที่ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกต่อการรับรู้ จะต้องพยายามรับรู้ และยอมรับว่า ตัวเองก็ย่อมจะมีข้อจำกัดอยู่หลายประการด้วยเช่นกัน

หลักจิตวิทยาผู้ใหญ่

ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ที่จะมีลักษณะการแสดงออก การเรียนรู้และประสบการณ์ต่างไปจากผู้เรียนที่อยู่ในวัยเด็ก หลักจิตวิทยาผู้ใหญ่จะช่วยทำให้ผู้สอนวางแผนการจัดการเรียนการสอน จัดประสบการณ์การเรียนรู้ รวมทั้งจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่ได้เหมาะสมสอดคล้องยิ่งขึ้น (อรุณรักษ์ พวงผล และคณะ. 2538 : 14 – 15)

1. ลักษณะของผู้ใหญ่

- มีประสบการณ์เดิมที่จะนำมาใช้ในการเรียนรู้แตกต่างกัน
- มักมองตนเองว่าไม่สามารถกำหนดชีวิตของตนเองได้เนื่องจากยากจน
- ชอบการแนะนำมากกว่าสอน
- มักคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถทางการเรียนถ้าเคยออกกลางคัน
- ชอบทำตามความเคยชิน
- ชอบการปฏิบัติที่มีความจริงจัง ความปรารถนาดี ความยุติธรรม และมีเหตุผล
- มีภารกิจความรับผิดชอบในชีวิตมาก
- ชอบสิ่งที่ปฏิบัติได้ง่าย ๆ และคล่องตัว
- ต้องใช้เวลามากในการสร้างความคุ้นเคยและสนิทสนม
- มีจุดมุ่งหมายในการมาเรียนแตกต่างกัน
- จะมีความสนใจมากในสิ่งที่ตรงกับความชอบและความต้องการ

2. การแสดงออกของผู้ใหญ่

- ไม่ชอบการตำหนิ การดูหมิ่น และการแสดงตัวในที่ประชุม
- ไม่ชอบถูกบังคับหรือต้องตอบคำถามทันทีโดยมิได้เตรียมตัวล่วงหน้า
- ไม่ชอบพูดถึงปมด้อยและความผิดพลาดของตน
- ไม่ชอบการเข้มงวดกวดขัน
- ไม่ชอบให้ช่วยเหลือและเอาใจใส่จนเกินไป
- ไม่ชอบจู้จู้จุกจิกนินทา
- มีความประหม่า และกลัวผิดมากกว่าเด็ก
- มีประสบการณ์สามารถตัดสินใจได้ดีกว่าเด็ก
- รู้จักตนเองว่ามีความรู้ความสามารถ
- มีความพร้อมในด้านกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญามากกว่าเด็ก
- ชอบการยกย่อง ชมเชย และสนับสนุนให้กำลังใจ

3. หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่จะเรียนได้ดีเมื่อ

- ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มที่
- ได้รับการจูงใจ และมองเห็นความสำคัญของสิ่งที่เรียน
- สิ่งที่ยเรียนนั้นสนองความต้องการของตน
- สิ่งที่ยเรียนสนองความรู้และประสบการณ์ที่มี

- สิ่งที่เราเรียนนั้นเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนนำไปใช้ได้ทันที
- ผู้เรียนกับผู้สอนมีความเข้าใจกัน ให้กำลังใจผู้เรียนอยู่เสมอ
- ผู้เรียนมีความพอใจที่จะเรียน
- การเรียนใช้ปัญหาที่พบจริงในชีวิต เรียนรู้ด้วยวิธีแก้ปัญหาที่หลากหลาย
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติด้วยตนเองให้มากที่สุด
- มีวิธีเรียนแตกต่างกัน ผู้สอนควรใช้วิธีสอนหลาย ๆ อย่างให้เหมาะสมกับผู้เรียน

นอกจากนี้ผู้เรียนผู้ใหญ่ มีความแตกต่างจากเด็กดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2541 : 2 – 3)

1. การเข้าใจตนเอง

ผู้ใหญ่มีความเป็นตัวของตัวเอง รู้ตนเองว่าอยู่ในสถานภาพใดในสังคม เมื่อมาเรียน จึงไม่ต้องการให้ผู้สอนตักเตือนว่ากล่าว ตำหนิ แต่หากต้องการ การยอมรับจากกลุ่มผู้เรียนด้วยกันและให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้

2. ประสบการณ์

ผู้ใหญ่มีอาชีพ มีความรู้เรื่องชีวิตมากกว่าเด็ก ๆ เข้าใจปัญหาต่าง ๆ ได้เร็ว จัดเป็นแหล่งความรู้ที่มีคุณค่ายิ่ง และสามารถนำประสบการณ์เดิมสัมพันธ์กับประสบการณ์ใหม่ เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้

3. ความพร้อมที่จะเรียน

ผู้ใหญ่ต้องการเรียนรู้เพื่อสนองความต้องการในการแก้ปัญหาของตน

4. เป้าหมายของการเรียนรู้

ผู้ใหญ่มาเรียนเพื่อสนองความต้องการแก้ปัญหาในปัจจุบัน ดังนั้นการจัดการศึกษา ควรมุ่งจัดหลักสูตรที่เน้นปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นจริง เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

ลักษณะการสอนผู้ใหญ่และเด็กแตกต่างกัน การเรียนรู้ของเด็กจะเน้นเนื้อหาเพื่อให้เด็กได้มีความรู้ประสบการณ์เรียนรู้มาก ๆ เพื่อเตรียมไว้ใช้ในอนาคต แต่การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะเรียนเพื่อสามารถได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความคิดเป็นของตนเอง มีความรับผิดชอบ มีความพร้อมที่จะรับความรู้

เพียงแต่ครูผู้สอนช่วยจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เท่านั้น ครูควรศึกษาหลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ไว้ดังนี้ คือ

1. ผู้ใหญ่จะเรียนได้ดี ถ้าหากเขาได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจัง การจัดให้มีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบ จะช่วยให้ก้าวหน้าในการเรียนมากยิ่งขึ้น
2. จัดอุปกรณ์การสอนที่ช่วยให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจริง ๆ ทำให้เรียนได้ดีกว่าการใช้อุปกรณ์การสอนที่ไม่สัมพันธ์กับชีวิตจริง
3. จะรับความคิดใหม่ ๆ ได้เร็วกว่า ถ้าความคิดนั้นสอดคล้องกับความเชื่อเก่า ๆ ของเขาที่มีอยู่
4. จะต้องศึกษาพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวในการจัดประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ เพราะจะช่วยสร้างความอบอุ่นและความมั่นใจให้ก่อนที่จะเริ่มต้นเรียน
5. จะต้องช่วยสร้างความสำเร็จในบทเรียนขั้นต้น ให้แก่ผู้เรียนที่มีพื้นฐานการศึกษาน้อย ก่อนที่จะเริ่มบทเรียนใหม่ต่อไป
6. ช่วยผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่เขาสนใจมาก และช่วยเขาได้ก้าวหน้าไปตามความสามารถของเขาเอง

จากทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และหลักจิตวิทยาผู้ใหญ่ข้างต้น เป็นแนวทางให้ผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ สามารถจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการให้ความรู้ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลง พัฒนาพฤติกรรมอย่างมีเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ การสอนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใหญ่ย่อมมีความแตกต่างจากการสอนเด็ก ผู้สอนจำเป็นต้องเรียนรู้ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และหลักจิตวิทยาผู้ใหญ่ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม โดยศึกษาประสบการณ์และความสามารถของผู้เรียน แล้วส่งเสริมให้นำความรู้ ประสบการณ์ ความสามารถมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาออกโรงเรียน

การจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล

มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายการศึกษาทางไกล (Distance Education) ไว้ดังต่อไปนี้

เชียร์ศรี วิวิธสิริ (2535 : 27) ได้กล่าวถึง การศึกษาทางไกลในแง่ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่า เป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองอย่างอิสระ โดยไม่ต้องยึดติดกับผู้สอนโดยตรง ทำกิจกรรมการเรียนการสอนโดยอาศัยสื่อต่าง ๆ กันเอง ไม่ต้องมานั่งเผชิญหน้ากันในห้องเรียน ผู้สอนและผู้เรียนอยู่ไกลกันในด้านระยะทาง

ไม่เห็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และห่างไกลกันในเรื่องของเวลา คือ เวลาสอนและเวลาเรียนคนละเวลาไม่ตรงกัน การศึกษาทางไกลเป็นการศึกษาที่ยืดหลักการผสมผสาน ระหว่างสังคมการเรียนรู้และสังคมเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้าด้วยกันโดย การเรียนการสอนจะอาศัยสื่อเป็นสำคัญ

เสาวนีย์ เลวลีย์ (2536 : 37) กล่าวว่า การศึกษาทางไกลเดิมเรียกว่า การศึกษานอกโรงเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ ได้พัฒนารูปแบบขึ้นก่อนมีกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยใช้วิธีสอนทางวิทยุกระจายเสียง ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจาก เอกสารการสอนและพบกับครูประจำกลุ่ม

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2541 : 13) กล่าวว่า การศึกษาทางไกลเป็นการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนเป็นประจำ ถึงแม้ผู้เรียนจะอยู่ห่างไกลกัน ก็สามารถจัดกิจกรรมได้โดยอาศัยสื่อ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2542ก : 9) กล่าวว่า การศึกษาทางไกลเป็นการศึกษาที่ยืดหลักการศึกษาดลอดชีวิต ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความพร้อม ความสามารถ และความสนใจของตนเอง ยืดหลักการบูรณาการหลักสูตรเนื้อหาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และการใช้สื่อประสมหลาย ๆ ประเภทเข้าด้วยกัน เป็นการศึกษาที่ทำให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษาแก่ผู้ที่ต้องการได้รับการศึกษาเพิ่มเติม

วิไล แยมสาขา (2543 : 24) กล่าวว่า การศึกษาทางไกล หมายถึง วิธีการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนและผู้สอนไม่ได้พบกันโดยตรงเป็นส่วนใหญ่ แต่ผู้สอนจะถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้ มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ไปทางสื่อ ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อในลักษณะการเรียนด้วยตนเอง จะมีการพบปะกับผู้สอนเพื่อทบทวนและเพื่อซักถามประเด็นปัญหาในสิ่งที่เรียนด้วยตนเองไม่เข้าใจหรือเป็นการสรุปหรือฝึกทักษะที่สำคัญจากเนื้อหาวิชานั้น

จากความหมายของนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ข้างต้น พอจะสรุปได้ว่าการศึกษาทางไกล หมายถึง การศึกษาที่เปิดโอกาสให้ประชาชนที่สนใจได้ศึกษาเล่าเรียนโดยไม่ต้องเข้ามานั่งฟังบรรยายในชั้นเรียน เมื่อสมัครเข้ามาเรียนแล้ว ผู้เรียนจะเรียนด้วยตนเองโดยอาศัยสื่อประสม และไปพบครูประจำกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมตามที่นัดหมายไว้ หรือเพื่อซักถามประเด็นปัญหาที่ศึกษาแล้วไม่เข้าใจ

แนวคิดในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล โดยยึดแนวคิดพื้นฐาน 5 ประการ ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2542ง : 11)

1. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) ที่มุ่งให้คนต้องศึกษาหาความรู้ เพื่อนำความรู้และข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการปรับปรุงการดำรงชีวิตของตน เพื่อความอยู่รอด อยู่ดี และมีศรีสุขอันเป็นยอดความปรารถนาของทุกคน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการให้ความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้ด้อยและพลาดโอกาสทางการศึกษาที่อยู่นอกระบบโรงเรียน
3. แนวความคิดมุ่งให้ผู้เรียนรู้จักช่วยเหลือตนเองในการเรียนรู้จากสื่อ โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการ “คิดเป็น”
4. แนวความคิดที่มุ่งให้ผู้เรียนรักถิ่นฐานบ้านเกิด ช่วยกันพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนของตนเอง โดยนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน ครอบครัว ท้องถิ่น และชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้า
5. เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอนและการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

หลักการจัดการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล

หลักการจัดการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2542ง : 11) ได้ให้หลักการจัดไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. เป็นการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม ได้แก่ รายการวิทยุ โทรทัศน์ และการจัดกลุ่มผู้เรียน โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานในการจัดกิจกรรมกลุ่ม วิทยากรสอนเสริม รวมทั้งสื่อประกอบต่าง ๆ เช่น เอกสารเสริม แบบฝึกหัดและสมุดกิจกรรม เทปคาสเซท วิดีทัศน์ ศูนย์การเรียนรู้ ตลอดจนแหล่งวิทยาการต่าง ๆ
2. เป็นการเรียนรู้ระบบเปิด คือ นักศึกษาสามารถมาลงทะเบียนเรียนได้อย่างทั่วถึงและส่งเสริมให้สามารถเรียนรู้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องสถานที่และเวลาของการเรียน โดยให้เป็นการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนได้ทุกสถานที่ และทุกเวลาที่เหมาะสมกับตนเอง และสภาพแวดล้อมและสถานการณ์
3. เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพึ่งพาตนเองคือ ให้นักศึกษาวางแผนการเรียนด้วยตนเองโดยใช้สื่อประสม

รูปแบบการเรียนการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล

รูปแบบการจัดเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2542ง : 12) ได้กำหนดรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนทางไกล โดยผู้เรียนจะต้องปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาบทเรียนด้วยตนเอง
2. ฟังบทเรียนจากรายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เพื่อเสริมความรู้จากบทเรียน

3. พบกลุ่ม เพื่อดำเนินกิจกรรมกลุ่มตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน กำหนด โดยกำหนดให้มีการพบกลุ่มทุกสัปดาห์ ๆ ละ 3 ชั่วโมง โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานงานให้เกิดกิจกรรมในการพบกลุ่ม เช่น การอภิปรายประเด็นปัญหาต่าง ๆ การพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การทำกิจกรรมเพื่อฝึกฝนกระบวนการคิด การแก้ปัญหา และการตัดสินใจร่วมกัน กิจกรรมเป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนได้ใช้ข้อมูล 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และด้านตนเอง มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในกระบวนการคิดและการตัดสินใจ

4. ทำกิจกรรมและทดสอบย่อยเพื่อเก็บคะแนนสะสมระหว่างภาคเรียน

5. เข้าสอบปลายภาค

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ความหมาย

ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของคำว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไว้ดังต่อไปนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 1) ได้ให้ความหมายของคำว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ว่า เป็นการสอนที่มุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540 : 75) ได้ให้ความหมายของคำว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ว่า เป็นกิจกรรมที่ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง คือ เป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ส่วนครูจะเป็นผู้ประสานงาน ให้คำแนะนำ ช่วยแก้ปัญหาเมื่อผู้เรียนต้องการ กระตุ้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรม และเป็นผู้สรุปประเด็นสำคัญ การเรียนการสอนดำเนินไปโดยการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

บังอร อนุเมธางกูร (2541 : 34) กล่าวว่า การสอนในลักษณะที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นการสอนในลักษณะให้นักเรียนสร้างความรู้โดยให้ออกาสนักเรียนได้คิดมีส่วนร่วมในการแสดงออก การปฏิบัติในกิจกรรมกลุ่ม ปฏิบัติกิจกรรมภาคปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งจะมีครูเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการคิดอยากรู้คำตอบ เพื่อจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนศึกษา ทดลอง หาคำตอบด้วยตนเอง

นวลจิตต์ เขาวีรติพงศ์ (2542 : 16) กล่าวว่า การสอนโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ทำได้หลายลักษณะ แต่ละลักษณะมีลักษณะร่วมที่ชัดเจนอยู่ประการหนึ่ง คือ ต้องเป็นการสอนที่นักเรียนมีโอกาสได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ซึ่งตรงกับหลักการการจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA

ธนู ฤทธิกุล (2542 : 42) ได้ให้ความหมายว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้คิดค้น สร้างและสรุปข้อความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2543ค : 121) ได้ให้ความหมายของคำว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ว่า เป็นกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการของตนเอง ด้วยการคิด การค้นคว้า การทดลอง ตามระดับความสามารถ (Self paced Learning) ของผู้เรียนและสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเองด้วยตนเอง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ

กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมายสาระกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียน และการวัดผลประเมินผลที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายกิจกรรมและวิธีการเรียนรู้ ได้คิดเอง ทำเอง ปฏิบัติเองและสร้างความรู้ด้วยตนเองในเรื่องที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูมีบทบาทเป็นผู้วางแผนขั้นต้น ทั้งเนื้อหาและวิธีการแก่ผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้และช่วยชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

จากความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการจัดการศึกษาที่ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ที่มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังกล่าวข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นการให้ความหมายของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่

- มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน
- ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

- ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง
- ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
- ผู้เรียนสามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้
- ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- ผู้สอนเป็นเพียงผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยการให้ผู้เรียนได้ศึกษา

ค้นคว้าด้วยตนเอง ลงมือปฏิบัติจริง และมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของตนเองและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner Centered) ผู้สอนจำเป็นต้องมีการวางแผนกิจกรรมโดยจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้แสดงออกในการกำหนดความต้องการในการเรียนรู้ รวมทั้งจัดกระบวนการและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และเป็นการเรียนรายบุคคล การจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้ผู้สอนจะเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก และร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพและบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้สอนสามารถใช้บันทึกผลการเรียนหรือแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน ตั้งแต่เริ่มเรียนจนจบการเรียนในหัวข้อเนื้อหาวิชานั้น ๆ และผู้เรียนก็สามารถมีส่วนร่วมในการดูความก้าวหน้าทางการเรียนของตนเองได้ด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีหลักการบทบาทของผู้สอน และข้อบ่งชี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2543ช : 122 - 123)

1. หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

1. เรื่องที่จะนำมาสอนควรเกิดจากสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน
2. เรื่องที่จะเรียนจะต้องเกิดจากการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้เรียนและครู
3. ควรหลีกเลี่ยงการกำหนดเวลาที่ตายตัว (มีกรอบเวลาไว้ แต่กิจกรรมย่อย

สามารถยืดหยุ่นได้ในเวลาที่กำหนด)

4. จุดประสงค์การเรียนรู้ ต้องทำความเข้าใจกับผู้เรียนก่อนเริ่มกิจกรรม

การเรียนการสอนเสมอ

5. เนื้อหาสาระและสื่อการเรียนการสอนต้องเป็นไปตามลำดับและเป็นขั้นตอน
6. สื่อการเรียนการสอนควรมีความหลากหลายและควรผลิตโดยผู้เรียนเอง
7. ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นเครื่องนำทางการเรียนรู้แทนการบอก
8. มีการตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับ และการซ่อมเสริมทุกขั้นตอนของการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอน

9. กิจกรรมการเรียนการสอนต้องจัดอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อการเรียนรู้

10. การทำงาน การอภิปรายกลุ่มย่อย ควรจัดให้มืออย่างสม่ำเสมอทุกครั้งที่สามารถทำได้

2. บทบาทของผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

1. ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาและแสวงหาความรู้อย่างอิสระตามความสามารถ และควรเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

2. ให้ข้อมูลและประสบการณ์ต่าง ๆ ต่อผู้เรียน เพื่อการประยุกต์ใช้ในรูปแบบที่หลากหลาย

3. เป็นผู้คอยชี้แนะ ช่วยเหลือ เมื่อผู้เรียนมีปัญหาในการเรียน และรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน รวมทั้งคอยให้กำลังใจผู้เรียนตลอดเวลา

4. จัดสภาพแวดล้อมให้เกิดการเรียนรู้กับผู้เรียนให้มากที่สุด

3. ข้อบ่งชี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

1. ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้เอง (Construct)

2. ผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการ (Process) คือกระบวนการคิด (Thinking Process) และกระบวนการกลุ่ม (Group Process) เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง

3. ผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง (Participatory Learning) ลงมือคิดปฏิบัติ สร้างความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ทั้งสมาชิกภายในกลุ่ม และสมาชิกระหว่างกลุ่ม

4. ผู้สอนสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งบรรยากาศทางกายและทางจิตใจ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข (Happy Learning)

5. ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลทั้งทักษะกระบวนการและเนื้อหาสาระ ซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

6. ผู้สอนพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (Application)

แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (กรมการศึกษา
นอกโรงเรียน. 2543ค : 27- 28) ได้กำหนดแนวทางในการจัดไว้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อดูว่าอะไรคือปัญหาที่จะต้องหาแนวทางแก้ไข ผู้เรียนและผู้สอนต้องร่วมกันวิเคราะห์ว่าผู้เรียนมีเป้าหมายที่จะเรียนรู้เรื่องอะไร เมื่อรู้เป้าหมายที่ชัดเจนแล้วจะได้เลือกวิธีเรียนรู้ที่เหมาะสมได้

2. การวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน หลังจากวิเคราะห์จนได้ปัญหา หรือความต้องการในการเรียนรู้แล้ว ผู้สอนและผู้เรียนจะมาร่วมวางแผนการเรียนรู้ร่วมกันว่าน่าจะทำอะไรบ้าง บทบาทของผู้เรียนจะเป็นอย่างไร บทบาทของผู้สอนจะเป็นอย่างไร

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น อาจจะใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีใช้เป็นการที่ครูเป็นผู้จัดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนรับฟังเท่านั้น แต่ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการของกิจกรรม และการจัดกิจกรรมด้วย

4. การประเมินผลการเรียนร่วมกัน ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกัน โดยผู้เรียนมีส่วนในการประเมินผลงาน หรือผลการเรียนรู้ของตนเองด้วย

ลักษณะของครูการศึกษาออกโรงเรียนกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (กรมการศึกษาออกโรงเรียน. 2543ค : 17 - 18) ได้กำหนดลักษณะครูการศึกษาออกโรงเรียนให้มีลักษณะการทำงานและคุณสมบัติดังนี้

1. ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Learning Facilitator)

ครูจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้กำกับดูแล ประสานงาน และเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ให้คำปรึกษาแนะแนวด้านการเรียน การศึกษาต่อ การวัดผลประเมินผล รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับด้านความประพฤติ โดยครูจะเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

1.2 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

1.3 ประสานประโยชน์ให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ประสานงานเครือข่าย สื่อ อุปกรณ์ บุคลากร เพื่อนำไปใช้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 จัดการวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน และสอดคล้องกับสภาพผู้เรียน

2. การยอมรับความรู้ ศักยภาพ ประสบการณ์ของผู้เรียน

ครูจะต้องเป็นผู้เปิดใจกว้างยอมรับข้อจำกัดและประสบการณ์ของผู้เรียน ที่เป็นผู้ใหญ่ โดยยอมรับ นับถือและให้เกียรติกับผู้เรียน ว่าเป็นผู้มีความรู้ศักยภาพ และประสบการณ์ดังนี้

2.1 ยอมรับความเป็นปัจเจกบุคคล ให้การยอมรับว่าผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพียงแต่ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่อาจขาดความรู้บางประการตามหลักฐานการศึกษาหรือพลาดโอกาสการศึกษาในระบบโรงเรียน

2.2 ยอมรับความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ที่มีพื้นฐานความรู้ความสามารถในระดับหนึ่ง จากการเรียนรู้ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจนสามารถมีงานทำ มีอาชีพ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้

2.3 ยอมรับประสบการณ์ของผู้เรียนว่ามีความแตกต่างกันตามพื้นฐาน วัย อาชีพ และสถานภาพทางสังคม

2.4 ยอมรับความแตกต่างทางสังคม เนื่องจากผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่จะเป็นผู้ที่มีอาชีพ มีวัย มีวุฒิภาวะ และมีประสบการณ์ ตำแหน่ง หน้าที่ และสถานภาพทางสังคมแตกต่างกัน ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนมีสภาพแวดล้อมทางสังคมที่แตกต่างกันอีกด้วย

3. มีทักษะในการบูรณาการการเรียนรู้

ครูจะต้องมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการจัดการบูรณาการ ครูต้องรู้หลักการวิธีบูรณาการที่ถูกต้อง เพื่อนำไปสอนแบบผสมผสานกับทุกศาสตร์ รู้หลักการสอนที่เน้นกระบวนการมากกว่าเนื้อหา เพื่อเป็นการฝึกผู้เรียน ให้คิดอย่างเป็นระบบ โดยรู้จักวางแผน คิดวิเคราะห์ ลงมือปฏิบัติ รู้จักแก้ปัญหาและสรุปผล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สำเนา ศรีบุญแก้ว (2533 : 34) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัยพบว่า หลักการเรียนวิชาหลักและการใช้ภาษาไทย โดยใช้แผนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกลุ่มทดลอง และการสอนแบบผู้สอนเป็นศูนย์กลางของกลุ่มควบคุมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปราการ เกิดมีสุข (2539 : 71) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำภาษาไทย ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพาณิชย์การกรุงเทพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือและกิจกรรมในห้องเรียนปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือและกิจกรรมในห้องเรียนปกติของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือสูงกว่าการใช้กิจกรรมในห้องเรียนปกติ

เสถียรธณ อัมพันธ์ศิริรัตน์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการนิเทศด้านวิชาการของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ จังหวัดพัทลุง ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียน การสอน ด้านการแนะแนว และด้านการวัดผลประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาสำคัญของครูประจำกลุ่ม คือ ขาดสื่อการเรียนการสอน เช่น สื่อแบบเรียน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

วราลี สุวัฒน์เมฆินทร์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มที่มีต่อตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่าครูประจำกลุ่มมีความ คิดเห็นต่อตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญโดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มที่มีต่อตัวชี้วัดคุณภาพ การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญตามตัวแปรต้น เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ใน การเป็นครูประจำกลุ่มพบว่า ครูประจำกลุ่มมีความคิดเห็นต่อตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษานอก โรงเรียนสายสามัญโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับ ตัวแปรต้น อายุ พบว่าครูประจำกลุ่มที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อตัวชี้วัดคุณภาพ การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัตนา สิงขรรัตน์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาของครูประจำกลุ่ม ในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้ใหญ่สายสามัญ โดยวิธีเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอน ปลายในเขตภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า ครูประจำกลุ่มมีปัญหาทั้งสองด้านคือ ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาของครูประจำกลุ่มในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม ตัวแปรต้น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ สถานภาพของครูประจำกลุ่ม และ สถานะที่ปฏิบัติงาน ปรากฏผลว่าปัญหาของครูประจำกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติของครูประจำกลุ่ม การศึกษาทางไกล ที่มีต่อทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า ทัศนคติของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลที่มีต่อทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้โดยมีทัศนคติในด้านผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง และด้านการวิเคราะห์ประสบการณ์อยู่ในระดับดี สำหรับทัศนคติในด้านความต้องการและ ความสนใจ ด้านสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ และด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 และครูประจำกลุ่มทางไกลที่มีการอบรมก่อนการปฏิบัติหน้าที่ต่างกันมีทัศนคติต่อทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กมลรัตน์ บุญญานิตย์ (2541 : 80 - 83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ระบุปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เรียงจากมากไปหาน้อย จำนวนทั้งสิ้น 36 รายการ รายการที่เป็นปัญหามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 42.60 ของผู้ตอบ คือ ความสนใจใฝ่เรียนของนักเรียนไม่เท่ากัน เช่น ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ขาดความรับผิดชอบไม่สนใจศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง รายการที่มีปัญหารองลงมาคิดเป็นร้อยละ 21.05 คือ ขาดแคลนสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนและมีจำนวนไม่เพียงพอ และคิดเป็นร้อยละ 16.84 คือ เนื้อหาวิชาที่ระยะเวลาไม่สัมพันธ์กันเนื่องจากเนื้อหาที่ต้องสอนมีมากและการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งต้องใช้เวลานานทำให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ไม่ทันต่อเวลา และครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ระบุปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเรียงจากมากไปหาน้อยจำนวนทั้งสิ้น 30 รายการ รายการที่เป็นปัญหามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 43.42 ของผู้ตอบแบบสอบถามคือ นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม เช่น ไม่ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และไม่แก้ไขปัญหาค้นคว้าด้วยตนเองโดยเฉพาะเด็กที่เรียนอ่อน รายการที่เป็นปัญหารองลงมาคิดเป็นร้อยละ 19.74 คือ พื้นฐานความรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนแตกต่างกัน และคิดเป็นร้อยละ 17.11 คือ เนื้อหาวิชาที่มีมากการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทำให้สอนไม่ทัน

สิริรัตน์ เทียมเสวีวงศ์ (2543 : 66) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคนิคการขายโดยการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับการสอนแบบปกติของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนกรุงเทพมหานครธุรกิจพาณิชย์การ พบว่า การสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ถ้าครูผู้สอนไม่ยึดติดกับเนื้อหา เวลา และให้โอกาสนักเรียนทุกคนค้นพบตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต และผู้บริหารผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ควรจัดอบรมเทคนิคการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ตลอดจนถึงติดตามผลการนำไปใช้ในการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

อัญชลี มัตถนุ และคณะ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน และด้านการ

วัดผลประเมินผล พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูผู้สอนมีพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

งานวิจัยต่างประเทศ

โคโนเลย์ (ขจิตพรรณ ทองคำ. 2536 : 40 ; อ้างอิงจาก Conolay. 1977. Dissertation Abstracts International.) ได้ศึกษาผลการใช้แสดงบทบาทสมมุติในการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา 3, 4 และ 5 จำนวน 142 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ใช้เวลาทดลอง 2 สัปดาห์ วันละ 30 นาที ทุกวัน มีการทดสอบก่อนเรียนและภายหลังการเรียนกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า การนำบทบาทสมมุติมาเป็นองค์ประกอบในการเรียนการสอนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนมากกว่ากลุ่มควบคุม ทำให้นักเรียนมีสังคมมีดีดีขึ้น และเปลี่ยนแปลงจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากขึ้น

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1997 : 181) ได้ศึกษาสถานการณ์จำลอง โดยใช้บทบาทสมมุติสอนเรื่องการทำความสะอาดบ้าน ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยใช้บทบาทสมมุติได้ผลดีกว่าการสอนแบบบรรยาย

เพอวิส (Purvis. 1980 : 163 – 175) ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิด พบว่า การที่ครูมีเอกสารการสอนอยู่แล้ว ทำให้ครูไม่ชวนขยายค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และในบางครั้งผู้เรียนยึดมั่นเฉพาะเอกสารการสอนของมหาวิทยาลัย ทำให้ไม่รู้จักกว้าง ส่วนสื่อการเรียนใช้สื่อผสมประเภททางเดียว ผู้เรียนไม่มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็นโต้ตอบได้ เป็นสาเหตุให้ผู้เรียนขาดทักษะในการแสดงออกทุกด้าน

บีเดอร์ และดาร์เคนวัลด์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2541 : 35 ; อ้างอิงจาก Beder and Darkenwald. 1982. Differences between Teaching Adult and Pre-Adults : Some Proposition and Findings Adult Education.) ได้ศึกษาถึงความแตกต่างวิธีการสอนของเด็กและของผู้ใหญ่ พบว่า ในการสอนผู้ใหญ่ ครูจำเป็นต้องใช้วิธีการเรียนแบบอภิปราย และต้องใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี ต้องสามารถยืดหยุ่นได้ นอกจากนี้ครูจะต้องปรับปรุงเนื้อหาการเรียนให้สัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนกรุงเทพมหานครทั้ง 4 แห่ง ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ซึ่งมีรายละเอียดในการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ที่ได้รับการแต่งตั้ง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานครทั้ง 4 แห่ง จำนวน 40 เขต มีจำนวนครูประจำกลุ่มทั้งสิ้น 2,340 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ ยามาเน (Yamane. 1970 : 887) ด้วยระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 345 คน

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตจอมทอง ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขต ดุสิต ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางกะปิ และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตมีนบุรี เพราะว่า ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตทั้ง 4 เขตนี้มีการจัด กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญที่เข้มข้น มีการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ หลักสูตรมาก ทั้ง 4 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขต มีจำนวนครูการศึกษานอกโรงเรียน 396 คน ซึ่งเป็นจำนวนครูการศึกษานอกโรงเรียนที่ใกล้เคียงกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางของยามาเน จึงใช้จำนวนครูการศึกษานอกโรงเรียนที่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน
แยกตามศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร

ศูนย์ฯ กทม./ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขต	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1	833	1
ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตจอมทอง		102
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 2	319	
ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตดุสิต		60
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 3	613	
ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางกะปิ		119
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4	575	
ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตมีนบุรี		115
รวม	2,340	396

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม ระดับการสอน สถานภาพการทำงาน และการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับน้อย
3. หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับมาก
- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึด ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยมีลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จาก ตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม โดยให้ได้เนื้อหาครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการเรียน
3. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอประธานกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความสมบูรณ์ของเครื่องมือ
4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อหาข้อบกพร่องทั้งในเรื่องภาษาและ เนื้อหา ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้แบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบ สอบถามทั้งฉบับ โดยนำไปทดลองใช้ (Try - Out) กับครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบ สอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 126) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอ หนังสือถึงกรมการศึกษานอกโรงเรียน ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากครูประจำ กลุ่มทางไกล สายสามัญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 เขต

2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนแจ้งหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูประจำกลุ่ม ตั้งแต่วันที่ 23 พฤษภาคม – 29 มิถุนายน 2544 รวมเวลา 36 วัน

3. เมื่อครบกำหนดผู้วิจัยได้ไปรับแบบสอบถามคืนจากหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวน 373 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.19 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด จำนวน 396 ฉบับ

4. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนกลับมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทุกฉบับ เพื่อคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 347 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.62

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อคำนวณหาค่าสถิติดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับระดับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน วิเคราะห์เป็นรายด้านและเฉลี่ยรวมทุกด้านเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ และรายด้าน นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาตัดสินใจตามเกณฑ์การประเมินค่า ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด

3. การทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามตัวแปรอิสระ โดยใช้สถิติค่าทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม (t - test) ที่เป็นอิสระกัน และสถิติค่าทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม (F - test) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่วิธีทดสอบของ เชฟเฟ (Scheffe 's Method)

4. แบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด ให้เสนอปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่จากผู้ตอบแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติสำหรับตรวจสอบเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 162)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 หาค่าร้อยละ

2.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X})

2.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างของตัวแปรระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกันโดยใช้ t-test

3.2 ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) โดยใช้ F-test

3.3 กรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ใช้การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe 's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม (t-distribution)
F	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่ม (F - distribution)
df	แทน	ค่าชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลบวกของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Square)
*	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะของครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำนวนครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม ระดับการสอน การศึกษานอกโรงเรียน สถานภาพการทำงาน การอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม และการอบรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (N = 347)	ร้อยละ
1	เพศ		
	1.1 ชาย	130	37.50
	1.2 หญิง	217	62.50
	รวม	347	100.00
2	อายุ		
	2.1 อายุต่ำกว่า 30 ปี	66	19.02
	2.2 อายุ 30 – 40 ปี	123	35.45
	2.3 อายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป	158	45.53
	รวม	347	100.00
3	วุฒิการศึกษา		
	3.1 ปริญญาตรี	267	76.90
	3.2 สูงกว่าปริญญาตรี	80	23.10
	รวม	347	100.00
4	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม		
	4.1 น้อยกว่า 3 ปี	103	29.70
	4.2 3 – 5 ปี	137	39.50
	4.3 มากกว่า 5 ปีขึ้นไป	107	30.80
	รวม	347	100.00
5	ระดับการสอนการศึกษานอกโรงเรียนในภาคเรียนนี้		
	5.1 มัธยมศึกษาตอนต้น	168	48.40
	5.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย	179	51.60
	รวม	347	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อ	ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (N = 347)	ร้อยละ
6	สถานภาพการทำงาน		
6.1	เป็นครูประจำการ	247	71.20
6.2	ไม่ได้เป็นครูประจำการ	100	28.80
	รวม	347	100.00
7	การอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม		
7.1	เคย	279	80.40
7.2	ไม่เคย	68	19.60
8	การอบรม “การเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน		
8.1	เคย	158	45.50
8.2	ไม่เคย	189	54.50
	รวม	347	100.00

จากตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ เป็นเพศหญิง จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 และเป็นเพศชาย จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไปส่วนใหญ่ จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 45.53 รองลงมา มีอายุ 30 – 40 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 35.45 และมีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 19.02 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาจบปริญญาตรี จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 76.90 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 23.10 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ครูประจำกลุ่ม 3 – 5 ปี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 รองลงมา มากกว่า 5 ปีขึ้นไป จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 และน้อยกว่า 3 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70 มีระดับการสอนการศึกษานอกโรงเรียนในภาคเรียนนี้อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 51.60 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 48.40 ส่วนใหญ่มีสถานภาพในการเป็นครูประจำการ จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 71.20 คน และไม่ได้เป็นครูประจำการ จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 28.80 เคยอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่มเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 279 คน คิดเป็น ร้อยละ 80.40 ระยะเวลาในการอบรมส่วนใหญ่ จำนวน 3 วัน รองลงมา 5 วัน และ 7 วัน ตามลำดับ และไม่เคยอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม จำนวน 68 คน คิดเป็น ร้อยละ 19.60 ส่วนใหญ่ไม่เคยอบรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 189 คน คิดเป็น 54.50 และเคยอบรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์ปัญหา เป้าหมายการเรียนรู้ ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ ด้านการประเมินผลการเรียน ดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวม และรายด้าน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับการจัด กิจกรรม
1. ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้	3.28	0.75	ปานกลาง
2. ด้านการวางแผนการเรียนรู้	3.12	0.81	ปานกลาง
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.45	0.70	ปานกลาง
4. ด้านการประเมินผลการเรียน	3.41	0.75	ปานกลาง
รวม	3.32	0.67	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ($\bar{X} = 3.45 - 3.12$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.45$) รองลงมาคือ ด้านการวัดผลประเมินผล ($\bar{X} = 3.41$) ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.28$) และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.12$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขต
กรุงเทพมหานคร ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้

ข้อ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับการจัด กิจกรรม
1.	วิเคราะห์ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับ ชุมชน	3.14	0.97	ปานกลาง
2.	วิเคราะห์ปัญหาผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.18	0.92	ปานกลาง
3.	กำหนดเป้าหมายของการศึกษาร่วมกับผู้เรียน	3.32	0.95	ปานกลาง
4.	กำหนดจุดประสงค์ในการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน.	3.26	0.94	ปานกลาง
5.	วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตรในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน	3.11	0.97	ปานกลาง
6.	ศึกษาเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับ ผู้เรียน	3.34	1.06	ปานกลาง
7.	กำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วม กับชุมชน	2.93	1.09	ปานกลาง
8.	ศึกษาปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับ ผู้เรียน	3.30	0.99	ปานกลาง
9.	ศึกษาความต้องการในการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน	3.35	1.01	ปานกลาง
10.	จัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	3.31	0.99	ปานกลาง
11.	หาแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับ ผู้เรียน	3.39	0.93	ปานกลาง
12.	หาวิธีการแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกับผู้เรียน	3.45	0.95	ปานกลาง
13.	กำหนดข้อตกลงร่วมกับผู้เรียนในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	3.54	1.03	มาก
	รวม	3.28	0.75	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการวิเคราะห์ปัญหาเป้าหมายการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน อยู่ในระดับมาก มี 1 ข้อ คือ ข้อ 13 กำหนดข้อตกลงร่วมกับผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.54$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 12 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 12 หาวิธีการแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน ($\bar{X} = 3.45$) รองลงมาคือ ข้อ 11 หาแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน ($\bar{X} = 3.39$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 7 กำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ($\bar{X} = 2.93$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขต
กรุงเทพมหานคร ด้านการวางแผนการเรียนรู้

ข้อ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับการจัด กิจกรรม
1.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	3.10	0.95	ปานกลาง
2.	จัดทำแผนการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนตลอดหลักสูตร	2.94	1.07	ปานกลาง
3.	จัดเตรียมสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับ ผู้เรียน	3.06	1.03	ปานกลาง
4.	จัดเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียน	3.27	1.07	ปานกลาง
5.	เตรียมสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ เนื้อหาหลักสูตร	3.19	0.98	ปานกลาง
6.	จัดเตรียมสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกับผู้เรียนและชุมชน	3.08	1.04	ปานกลาง
7.	กำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับ ผู้เรียน	3.26	0.96	ปานกลาง
8.	กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน	3.25	1.01	ปานกลาง
9.	สำรวจแหล่งความรู้ในชุมชนเพื่อการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	2.89	1.10	ปานกลาง
10.	สำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะให้ความรู้ที่สอดคล้องกับ แผนการเรียนรู้	2.86	1.12	ปานกลาง
11.	กำหนดกรอบและแนวทางการทำ Portfolio ร่วมกับ ผู้เรียน	3.47	0.97	ปานกลาง
12.	วางแผนที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ รายวิชา	3.09	1.07	ปานกลาง
	รวม	3.12	0.81	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 11 กำหนดกรอบและแนวทางการทำ Portfolio ร่วมกับผู้เรียน ($\bar{X} = 3.47$) รองลงมาคือ ข้อ 4 จัดเนื้อหาใน หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.27$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 10 สรรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะให้ความรู้ที่สอดคล้องกับแผนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.86$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขต
กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับการจัด กิจกรรม
1.	จัดให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ เรียนรู้ซึ่งกันและกัน	3.65	0.97	มาก
2.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงพื้นฐานความ แตกต่างระหว่างบุคคล	3.48	0.95	ปานกลาง
3.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้กระบวนการกลุ่ม	3.73	1.01	มาก
4.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติ	3.44	0.99	ปานกลาง
5.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ทันเหตุการณ์ และ เป็นปัจจุบัน	3.68	1.02	มาก
6.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ได้จริง	3.69	0.94	มาก
7.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามสภาพผู้เรียน และชุมชน	3.39	0.94	ปานกลาง
8.	อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.52	0.91	มาก
9.	นำเทคนิควิธีการเรียนรู้แบบต่าง ๆ มาใช้ในการจัด กิจกรรม	3.47	0.89	ปานกลาง
10.	ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.86	1.04	ปานกลาง
11.	ให้ภูมิปัญญาชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	2.81	1.13	ปานกลาง
12.	จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตตามระบอบ ประชาธิปไตย	3.52	0.88	มาก
13.	จัดให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานโดยการอภิปราย หน้าชั้นเรียน	3.67	0.94	มาก
14.	จัดให้ผู้เรียนฝึกกระบวนการคิดด้วยการลงมือ แก้ปัญหาด้วยตนเอง	3.61	0.95	มาก
15.	จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการทำโครงการงาน	3.19	1.02	ปานกลาง
	รวม	3.45	0.70	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน อยู่ในระดับมาก มี 8 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้กระบวนการกลุ่ม ($\bar{X} = 3.73$) รองลงมาคือ ข้อ 6 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ($\bar{X} = 3.69$) และข้อ 5 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ทันเหตุการณ์และเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.68$) ตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง มี 7 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.48$) รองลงมาคือ ข้อ 9 นำเทคนิควิธีการเรียนรู้แบบต่าง ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.47$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 11 ให้ภูมิปัญญาชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.81$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขต
กรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินผลการเรียน

ข้อ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับการจัด กิจกรรม
1.	ประเมินผลก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.13	0.95	ปานกลาง
2.	ประเมินผลระหว่างเรียนและทำกิจกรรมการเรียนรู้	3.39	0.95	ปานกลาง
3.	ประเมินผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ อย่างครบถ้วน	3.25	1.00	ปานกลาง
4.	ใช้วิธีการประเมินผลหลายวิธีร่วมกัน	3.32	0.94	ปานกลาง
5.	ประเมินจากความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	3.61	0.88	มาก
6.	ประเมินผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ของผู้เรียน	3.65	0.88	มาก
7.	ประเมินผลจากการสังเกตจากการทำกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกัน	3.61	0.90	มาก
8.	ประเมินผลโดยเน้นพฤติกรรมการปฏิบัติงาน และผลงานของผู้เรียนเป็นหลัก	3.60	0.92	มาก
9.	มีหลักฐานและผลงานของผู้เรียนที่รวบรวมไว้ อย่างเป็นระบบ	3.43	0.92	ปานกลาง
10.	ประเมินผลตามศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.35	0.92	ปานกลาง
11.	ผู้เรียน/กลุ่มผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน ของผู้เรียนเอง	3.20	0.99	ปานกลาง
	รวม	3.41	0.75	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน อยู่ในระดับมาก มี 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 6 ประเมินจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.65$) รองลงมาคือข้อ 7 ประเมินจากความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.61$) และข้อ 5 ประเมินผลจากการสังเกตจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X} = 3.61$) ตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง มี 7 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 9 มีหลักฐานและผลงานของผู้เรียนที่รวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.43$) รองลงมาคือ ข้อ 2 ประเมินผลระหว่างเรียนและทำกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.39$) และข้อ 10 ประเมินผลตามศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.35$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 1 ประเมินผลก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.13$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร

3.1 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน โดยใช้ t-test ดังปรากฏในตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ
โดยรวม และรายด้าน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษา นอกรโรงเรียน	เพศชาย (N = 130)		เพศหญิง (N = 217)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้	3.26	0.78	3.29	0.73	0.42
2. ด้านการวางแผนการเรียนรู้	3.14	0.79	3.11	0.82	0.26
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.44	0.71	3.45	0.70	0.22
4. ด้านการวัดผลประเมินผล	3.44	0.76	3.39	0.75	0.61
รวม	3.32	0.67	3.32	0.67	0.04

จากตาราง 8 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3.2 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน โดยใช้ F - test ดังปรากฏในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ โดยรวม และรายด้าน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมาย การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	7.88	3.94	7.30**
	ภายในกลุ่ม	344	185.63	0.54	
	รวม	346	193.51		
2. ด้านการวางแผนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	7.05	3.52	5.53**
	ภายในกลุ่ม	344	219.00	0.64	
	รวม	346	226.04		
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	7.72	3.86	8.10**
	ภายในกลุ่ม	344	164.05	0.48	
	รวม	346	171.78		
4. ด้านการวัดผลประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	10.81	5.40	10.01**
	ภายในกลุ่ม	344	185.65	0.54	
	รวม	346	196.48		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	8.17	4.08	9.56**
	ภายในกลุ่ม	344	146.93	0.43	
	รวม	346	155.10		

จากตาราง 9 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูประจำกลุ่มที่มีอายุมากกว่ามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้มากกว่าครูประจำกลุ่มที่มีอายุน้อย ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันรายคู่ใดบ้าง มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังปรากฏในตาราง 10 - 13

ตาราง 10 ทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ ด้านการวิเคราะห์ ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ เป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	30 – 40 ปี	ต่ำกว่า 30 ปี	มากกว่า 40 ปี
		3.12	3.18	3.44
30 – 40 ปี	3.12	-	0.06	0.32**
ต่ำกว่า 30 ปี	3.18	-	-	0.26
มากกว่า 40 ปี	3.44	-	-	-

จากตาราง 10 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ แตกต่างจากกลุ่มที่มีอายุ 30 – 40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ได้มากกว่ากลุ่มที่มีอายุ 30 – 40 ปี นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 ทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ ด้านการวางแผน การเรียนรู้ เป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	30 – 40 ปี	ต่ำกว่า 30 ปี	มากกว่า 40 ปี
		2.98	3.01	3.28
30 – 40 ปี	2.98	-	0.02	0.29
ต่ำกว่า 30 ปี	3.01	-	-	0.27
มากกว่า 40 ปี	3.28	-	-	-

จากตาราง 11 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีกลุ่มอายุมากกว่า 40 ปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้านการวางแผนการเรียนรู้ แตกต่างจากกลุ่มที่มีอายุ 30 - 40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้มากกว่ากลุ่มที่มีอายุ 30 – 40 ปี นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 ทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ เป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	30 – 40 ปี	ต่ำกว่า 30 ปี	มากกว่า 40 ปี
		3.22	3.29	3.61
30 – 40 ปี	3.22	-	0.02	0.29 ^{**}
ต่ำกว่า 30 ปี	3.29	-	-	0.32 ^{**}
มากกว่า 40 ปี	3.61	-	-	-

จากตาราง 12 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีกลุ่มอายุมากกว่า 40 ปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แตกต่างจากกลุ่มที่มีอายุ 30 – 40 ปี และกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้มากกว่ากลุ่มที่มีอายุ 30 – 40 ปี และกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี

ตาราง 13 ทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ ด้านการประเมินผล การเรียน เป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	30 – 40 ปี	ต่ำกว่า 30 ปี	มากกว่า 40 ปี
		3.25	3.26	3.61
30 – 40 ปี	3.25	-	0.01	0.36 ^{**}
ต่ำกว่า 30 ปี	3.26	-	-	0.35 ^{**}
มากกว่า 40 ปี	3.61	-	-	-

จากตาราง 13 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีกลุ่มอายุมากกว่า 40 ปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้าน การประเมินผลการเรียน แตกต่างจากกลุ่มที่มีอายุ 30 – 40 ปี และกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีการจัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้านการวัดผลประเมินผลได้มากกว่ากลุ่มที่ มีอายุ 30 – 40 ปี และกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี

3.3 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน โดยใช้ t-test ดังปรากฏใน ตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม และรายด้าน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน	ปริญญาตรี (N = 267)		สูงกว่าปริญญาตรี (N = 80)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	1. ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้	3.32	0.74	3.13	
2. ด้านการวางแผนการเรียนรู้	3.18	0.81	2.94	0.76	2.31*
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.54	0.66	3.14	0.78	4.13**
4. ด้านการประเมินผลการเรียน	3.49	0.73	3.15	0.78	3.68**
รวม	3.39	0.66	3.09	0.65	3.52**

จากตาราง 14 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ และด้านการวางแผนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิปริญญาตรี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้มากกว่าครูประจำกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีทุกด้าน

เพื่อให้ทราบว่ ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันรายข้อใดบ้าง มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน จึงนำไปแสดงเป็นรายข้อ ดังปรากฏในตาราง 15 – 18

ตาราง 15 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของ
ครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิ
การศึกษา ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้

ข้อ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษาออกโรงเรียน	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
		(N = 267)		(N = 80)		
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1.	วิเคราะห์ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกับชุมชน	3.09	0.96	3.03	1.00	1.71
2.	วิเคราะห์ปัญหาผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.19	0.92	3.15	0.93	0.32
3.	กำหนดเป้าหมายของการศึกษาร่วมกับผู้เรียน	3.39	0.93	3.09	0.93	2.55 [*]
4.	กำหนดจุดประสงค์ในการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน.	3.30	0.94	3.11	0.93	1.59
5.	วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน	3.15	0.98	2.96	0.92	1.52
6.	ศึกษาเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกับผู้เรียน	3.42	1.06	3.05	1.04	2.78 ^{**}
7.	กำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกับชุมชน	2.98	1.08	2.78	1.12	1.48
8.	ศึกษาปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกับผู้เรียน	3.34	0.95	3.16	1.10	1.42
9.	ศึกษาความต้องการในการเรียนรู้ร่วมกับ ผู้เรียน	3.43	0.97	3.09	1.10	2.68 ^{**}
10.	จัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	3.37	0.96	3.08	1.04	2.40 [*]
11.	หาแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกับผู้เรียน	3.44	0.89	3.23	1.02	1.84
12.	หาวิธีการแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน	3.48	0.94	3.36	0.98	0.94
13.	กำหนดข้อตกลงร่วมกับผู้เรียนในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	3.59	1.01	3.35	1.06	1.86
	รวม	3.32	0.74	3.13	0.74	2.01 [*]

จากตาราง 15 พบว่าครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 6 ศึกษาเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน และข้อ 9 ศึกษาความต้องการในการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อ 3 กำหนดเป้าหมายของการศึกษาร่วมกับผู้เรียน และข้อ 10 จัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการวางแผนการเรียนรู้

ข้อ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน	ปริญญาตรี (N = 267)		สูงกว่าปริญญาตรี (N = 80)		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
		1.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.12	0.95	
2.	จัดทำแผนการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนตลอดหลักสูตร	2.96	1.08	2.89	1.04	0.50
3.	จัดเตรียมสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน	3.13	1.02	2.80	1.00	2.58**
4.	จัดเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	3.37	1.07	2.94	1.01	3.21**
5.	เตรียมสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร	3.26	0.98	2.96	0.95	2.38*
6.	จัดเตรียมสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนและชุมชน	3.12	1.05	2.94	0.97	1.41
7.	กำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน	3.32	0.97	3.06	0.90	2.13*
8.	กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน	3.31	1.00	3.04	1.00	2.14*
9.	สำรวจแหล่งความรู้ในชุมชนเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.94	1.11	2.75	1.03	1.34
10.	สำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะให้ความรู้ที่สอดคล้องกับแผนการเรียนรู้	2.90	1.16	2.73	0.98	1.19
11.	กำหนดกรอบและแนวทางการทำ Portfolio ร่วมกับผู้เรียน	3.55	0.92	3.23	1.07	2.64**
12.	วางแผนที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ รายวิชา	3.14	1.06	2.91	1.07	1.67
	รวม	3.18	0.81	2.94	0.76	2.31*

จากตาราง 16 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวางแผนการเรียนรู้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 4 จัดเนื้อหาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ข้อ 11 กำหนดกรอบและแนวทางการทำ Portfolio ร่วมกับผู้เรียน และข้อ 3 จัดเตรียมสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ ส่วนข้อ 5 เตรียมสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร ข้อ 8 กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน และข้อ 7 กำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของ
ครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิ
การศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษาออกโรงเรียน	ปริญญาตรี (N = 267)		สูงกว่าปริญญาตรี (N = 80)		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1.	จัดให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์เรียนรู้ซึ่งกันและกัน	3.75	0.94	3.34	1.01	3.34**
2.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงพื้นฐาน ความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.57	0.87	3.18	1.12	2.92**
3.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้ กระบวนการกลุ่ม	3.85	0.94	3.33	1.16	3.69**
4.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติ	3.55	0.97	3.09	0.98	3.72**
5.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ทันเหตุการณ์ และเป็นปัจจุบัน	3.80	0.96	3.29	1.13	3.67**
6.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้จริง	3.81	0.89	3.31	1.01	3.92**
7.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามสภาพ ผู้เรียนและชุมชน	3.48	0.94	3.10	0.89	3.29**
8.	อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	3.63	0.86	3.19	0.97	3.87**
9.	นำเทคนิควิธีการเรียนรู้แบบต่าง ๆ มาใช้ ในการจัดกิจกรรม	3.57	0.86	3.16	0.92	3.61**
10.	ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.91	1.04	2.71	1.02	1.47
11.	ให้ภูมิปัญญาชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	2.85	1.13	2.66	1.11	1.33
12.	จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตตามระบอบ ประชาธิปไตย	3.61	0.86	3.23	0.91	3.47**
13.	จัดให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานโดยการอภิปราย หน้าชั้นเรียน	3.75	0.88	3.43	1.06	2.48*
14.	จัดให้ผู้เรียนฝึกกระบวนการคิดด้วยการลงมือ แก้ปัญหาด้วยตนเอง	3.72	0.91	3.24	1.00	4.04**
15.	จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการทำโครงการงาน	3.27	1.01	2.93	1.02	2.64**
	รวม	3.54	0.66	3.14	0.78	4.13**

จากตาราง 17 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 14 จัดให้ผู้เรียนฝึกกระบวนการคิดด้วยการลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง ข้อ 6 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ข้อ 8 อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อ 4 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติ ข้อ 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้กระบวนการกลุ่ม ข้อ 5 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ทันเหตุการณ์และเป็นปัจจุบัน ข้อ 9 นำเทคนิควิธีการเรียนรู้แบบต่าง ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรม ข้อ 12 จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตตามระบอบประชาธิปไตย ข้อ 1 จัดให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ข้อ 7 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามสภาพผู้เรียนและชุมชน ข้อ 2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคล ข้อ 15 จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้จักการทำโครงการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อ 13 จัดให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานโดยการอภิปรายหน้าชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของ
ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิ
การศึกษา ด้านการประเมินผลการเรียน

ข้อ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน	ปริญญาตรี (N = 267)		สูงกว่าปริญญาตรี (N = 80)		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
		1.	ประเมินผลก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.21	0.95	
2.	ประเมินผลระหว่างเรียนและทำกิจกรรม การเรียนรู้	3.49	0.90	3.05	1.02	3.69**
3.	ประเมินผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ อย่างครบถ้วน	3.35	0.97	2.93	1.02	3.38**
4.	ใช้วิธีการประเมินผลหลายวิธีร่วมกัน	3.40	0.93	3.05	0.94	2.98**
5.	ประเมินจากความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	3.67	0.83	3.40	1.01	2.15*
6.	ประเมินผลจากการเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน	3.74	0.83	3.35	0.96	3.53**
7.	ประเมินผลจากการสังเกตจากการทำ กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน	3.70	0.86	3.30	0.99	3.57**
8.	ประเมินผลโดยเน้นพฤติกรรมการทำงาน และผลงานของผู้เรียนเป็นหลัก	3.69	0.92	3.30	0.89	3.35**
9.	มีหลักฐานและผลงานของผู้เรียนที่รวบรวมไว้ อย่างเป็นระบบ	3.48	0.88	3.26	1.02	1.89
10.	ประเมินผลตามศักยภาพของผู้เรียน เป็นรายบุคคล	3.42	0.92	3.11	0.91	2.66**
11.	ผู้เรียน/กลุ่มผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลงานของผู้เรียนเอง	3.27	0.99	2.96	0.95	2.49*
	รวม	3.49	0.73	3.15	0.78	3.68**

จากตาราง 18 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการประเมินผลการเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 2 ประเมินผลระหว่างเรียนและทำกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อ 7 ประเมินผลจากการสังเกตจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ข้อ 6 ประเมินผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ข้อ 3 ประเมินผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างครบถ้วน ข้อ 8 ประเมินผลโดยเน้นพฤติกรรม การปฏิบัติงานและผลงานของผู้เรียนเป็นหลัก ข้อ 4 ใช้วิธีการประเมินผลหลายวิธีร่วมกัน ข้อ 10 ประเมินผลตามศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ข้อ 1 ประเมินผลก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อ 11 ผู้เรียน/กลุ่มผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของผู้เรียนเอง ข้อ 5 ประเมินจากความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่มต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน โดยใช้ F – test ดังปรากฏในตาราง 19

ตาราง 19 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม โดยรวม และรายด้าน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	6.38	3.19	5.86
	ภายในกลุ่ม	344	187.13	0.54	
	รวม	346	193.51		**
2. ด้านการวางแผนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	6.79	3.40	5.33
	ภายในกลุ่ม	344	219.25	0.64	
	รวม	346	226.04		**
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	8.55	4.28	9.01
	ภายในกลุ่ม	344	163.22	0.47	
	รวม	346	171.77		**
4. ด้านการประเมินผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	10.89	5.45	10.09
	ภายในกลุ่ม	344	185.59	0.54	
	รวม	346	196.48		**
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	7.91	3.95	9.24
	ภายในกลุ่ม	344	147.20	0.43	
	รวม	346	155.10		**

จากตาราง 19 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่มต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้มากกว่าครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 3 – 5 ปี และครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 3 ปี ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่มต่างกันรายคู่ใดบ้าง มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังปรากฏในตาราง 20 - 23

ตาราง 20 ทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ เป็นรายคู่

ประสบการณ์		น้อยกว่า 3 ปี	3 – 5 ปี	มากกว่า 5 ปี
ในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	3.17	3.20	3.48
น้อยกว่า 3 ปี	3.17	-	0.02	0.31*
3 – 5 ปี	3.20	-	-	0.28*
มากกว่า 5 ปี	3.48	-	-	-

จากตาราง 20 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่มมากกว่า 5 ปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ แตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่มน้อยกว่า 3 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่มมากกว่า 5 ปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ แตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม 3 – 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 ทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ครูประจำกลุ่ม ด้านการวางแผนการเรียนรู้ เป็นรายคู่

ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	น้อยกว่า 3 ปี	3 - 5 ปี	มากกว่า 5 ปี
		3.01	3.04	3.33
น้อยกว่า 3 ปี	3.01	-	0.03	0.32*
3 - 5 ปี	3.04	-	-	0.29
มากกว่า 5 ปี	3.33	-	-	-

จากตาราง 21 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่มมากกว่า 5 ปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวางแผนการเรียนรู้ แตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่มน้อยกว่า 3 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่มมากกว่า 5 ปี มีการจัดกิจกรรม การการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ 3 - 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 ทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ครูประจำกลุ่ม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นรายคู่

ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	น้อยกว่า 3 ปี		
		น้อยกว่า 3 ปี	3 – 5 ปี	มากกว่า 5 ปี
		3.32	3.36	3.68
น้อยกว่า 3 ปี	3.32	-	0.04	0.40**
3 – 5 ปี	3.36	-	-	0.32**
มากกว่า 5 ปี	3.68	-	-	-

จากตาราง 22 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มที่มีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่มมากกว่า 5 ปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่มน้อยกว่า 3 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่มมากกว่า 5 ปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม 3 – 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 ทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ครูประจำกลุ่ม ด้านการประเมินผลการเรียน เป็นรายคู่

ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	น้อยกว่า 3 ปี	3 – 5 ปี	มากกว่า 5 ปี
น้อยกว่า 3 ปี	3.22	-	0.14	0.44 ^{**}
3 – 5 ปี	3.36	-	-	0.30 ^{**}
มากกว่า 5 ปี	3.66	-	-	-

จากตาราง 23 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มที่มีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่มมากกว่า 5 ปี มีการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการประเมินผลการเรียน แตกต่างจากกลุ่มที่มี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่มน้อยกว่า 3 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่มมากกว่า 5 ปี มีการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวัดผลประเมินผล แตกต่าง จากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม 3 - 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการสอน การศึกษานอกโรงเรียน เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการสอนการศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน โดยใช้ t – test ดังปรากฏในตาราง 24

ตาราง 24 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการสอนการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม และรายด้าน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษา นอกโรงเรียน	มัธยมศึกษา ตอนต้น (N = 168)		มัธยมศึกษา ตอนปลาย (N = 179)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	1. ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้	3.22	0.77	3.33	
2. ด้านการวางแผนการเรียนรู้	3.07	0.82	3.18	0.80	1.09
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.38	0.71	3.51	0.70	1.67
4. ด้านการประเมินผลการเรียน	3.31	0.77	3.51	0.73	2.43
รวม	3.25	0.68	3.38	0.65	1.80

จากตาราง 24 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการสอนการศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยรวม ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินผลการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้มากกว่าครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการสอนต่างกันรายข้อใดบ้าง มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้านการประเมินผลการเรียนแตกต่างกัน จึงได้แสดงผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายข้อดังปรากฏในตาราง 25

ตาราง 25 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของ
ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม
ระดับการสอนการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการประเมินผลการเรียน

ข้อ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน	มัธยมศึกษา ตอนต้น (N = 168)		มัธยมศึกษา ตอนปลาย (N = 179)		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
		1.	ประเมินผลก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.03	0.96	
2.	ประเมินผลระหว่างเรียนและทำกิจกรรม การเรียนรู้	3.27	0.95	3.49	0.94	2.15 [*]
3.	ประเมินผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ อย่างครบถ้วน	3.16	0.97	3.34	1.02	1.63
4.	ใช้วิธีการประเมินผลหลายวิธีร่วมกัน	3.24	0.98	3.40	0.90	1.62
5.	ประเมินจากความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	3.53	0.93	3.68	0.84	1.54
6.	ประเมินผลจากการเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน	3.61	0.90	3.69	0.85	0.85
7.	ประเมินผลจากการสังเกตจากการทำ กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน	3.57	0.92	3.65	0.89	0.91
8.	ประเมินผลโดยเน้นพฤติกรรมกรปฏิบัติงาน และผลงานของผู้เรียนเป็นหลัก	3.49	0.94	3.70	0.90	2.19 [*]
9.	มีหลักฐานและผลงานของผู้เรียนที่รวบรวมไว้ อย่างเป็นระบบ	3.23	0.93	3.62	0.87	4.02 ^{**}
10.	ประเมินผลตามศักยภาพของผู้เรียน เป็นรายบุคคล	3.25	0.93	3.45	0.91	1.99 [*]
11.	ผู้เรียน/กลุ่มผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลงานของผู้เรียนเอง	3.06	0.97	3.34	0.98	2.63 ^{**}
	รวม	3.31	0.77	3.51	0.73	2.43 [*]

จากตาราง 25 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการสอนต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการประเมินผลการเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 9 มีหลักฐานและผลงานของผู้เรียนที่รวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ และข้อ 11 ผู้เรียน/กลุ่มผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของผู้เรียนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ ส่วนข้อ 8 ประเมินผลโดยเน้นพฤติกรรมการทำงาน และผลงานของผู้เรียนเป็นหลัก ข้อ 2 ประเมินผลระหว่างเรียน และทำกิจกรรมการเรียนรู้ และข้อ 10 ประเมินผลตามศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

3.6 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามสถานภาพการทำงาน เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 ที่ว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน โดยใช้ t – test ดังปรากฏในตาราง 26

ตาราง 26 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพการทำงาน โดยรวม และรายด้าน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน	เป็นครูประจำการ		ไม่ได้เป็นครูประจำการ		t
	(N = 247)		(N = 100)		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้	3.26	0.77	3.32	0.69	0.68
2. ด้านการวางแผนการเรียนรู้	3.12	0.84	3.12	0.73	0.02
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.46	0.70	3.43	0.71	0.36
4. ด้านการประเมินผลการเรียน	3.41	0.77	3.42	0.70	0.10
รวม	3.32	0.69	3.33	0.63	0.10

จากตาราง 26 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.7 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 7 ที่ว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่มต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน โดยใช้ t – test ดังปรากฏในตาราง 27

ตาราง 27 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม การอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม โดยรวม และรายด้าน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน	เคยอบรม (N = 279)		ไม่เคยอบรม (N = 68)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้	3.31	0.77	3.14	0.65	1.75
2. ด้านการวางแผนการเรียนรู้	3.15	0.83	2.99	0.70	1.65
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.52	0.68	3.16	0.74	3.70**
4. ด้านการประเมินผลการเรียน	3.48	0.73	3.13	0.79	3.53**
รวม	3.37	0.67	3.11	0.64	2.97**

จากตาราง 27 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่มต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่เคยอบรม มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้มากกว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่ไม่เคยอบรม นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่มต่างกันรายข้อใดบ้าง มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการเรียนแตกต่างกัน จึงได้แสดงผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายข้อ ดังปรากฏในตาราง 28 - 29

ตาราง 28 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน	เคยอบรม (N = 279)		ไม่เคยอบรม (N = 68)		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1.	จัดให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เรียนรู้ซึ่งกันและกัน	3.75	0.94	3.24	1.01	4.02**
2.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.57	0.91	3.13	1.05	3.14**
3.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้กระบวนการกลุ่ม	3.84	0.98	3.25	1.00	4.44**
4.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติ	3.52	0.98	3.12	0.99	3.06**
5.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ทันเหตุการณ์และเป็นปัจจุบัน	3.78	0.98	3.25	1.08	3.96**
6.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง	3.79	0.89	3.29	1.04	3.62**
7.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามสภาพผู้เรียนและชุมชน	3.44	0.93	3.18	0.96	2.12*
8.	อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.61	0.88	3.19	0.93	3.43**
9.	นำเทคนิควิธีการเรียนรู้แบบต่าง ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรม	3.54	0.86	3.12	0.96	2.78**
10.	ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.90	1.07	2.72	0.86	1.25
11.	ให้ภูมิปัญญาชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.80	1.19	2.84	0.82	0.29
12.	จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตตามระบอบประชาธิปไตย	3.61	0.87	3.18	0.85	3.65**
13.	จัดให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานโดยการอภิปรายหน้าชั้นเรียน	3.78	0.92	3.25	0.90	4.26**
14.	จัดให้ผู้เรียนฝึกกระบวนการคิดด้วยการลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง	3.67	0.94	3.35	0.94	2.47*
15.	จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการทำโครงการงาน	3.19	1.02	3.16	1.03	0.23
	รวม	3.52	0.68	3.16	0.74	3.70**

จากตาราง 28 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่มต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้กระบวนการกลุ่ม ข้อ 15 จัดให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานโดยการอภิปรายหน้าชั้นเรียน ข้อ 1 จัดให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ข้อ 5 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ทันเหตุการณ์และเป็นปัจจุบัน ข้อ 12 จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตตามระบอบประชาธิปไตย ข้อ 6 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ข้อ 8 อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อ 2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคล ข้อ 9 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติ ข้อ 9 นำเทคนิควิธีการเรียนรู้แบบต่าง ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อ 14 จัดให้ผู้เรียนฝึกกระบวนการคิดด้วยการลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง ข้อ 7 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามสภาพผู้เรียนและชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 29 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของ
ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม
การอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม ด้านการประเมินผลการเรียน

ข้อ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียน	เคยอบรม		ไม่เคยอบรม		t
		(N = 279)		(N = 68)		
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1.	ประเมินผลก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.20	0.94	2.87	0.93	2.59**
2.	ประเมินผลระหว่างเรียนและทำกิจกรรม การเรียนรู้	3.48	0.90	2.99	1.04	3.98**
3.	ประเมินผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ อย่างครบถ้วน	3.31	1.00	3.01	0.97	2.18*
4.	ใช้วิธีการประเมินผลหลายวิธีร่วมกัน	3.38	0.96	3.07	0.85	2.62**
5.	ประเมินจากความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	3.68	0.86	3.31	0.93	3.12**
6.	ประเมินผลจากการเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน	3.73	0.84	3.31	0.95	3.63**
7.	ประเมินผลจากการสังเกตจากการทำ กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน	3.68	0.86	3.31	1.01	3.11**
8.	ประเมินผลโดยเน้นพฤติกรรมการทำงาน และผลงานของผู้เรียนเป็นหลัก	3.66	0.91	3.35	0.93	2.47*
9.	มีหลักฐานและผลงานของผู้เรียนที่รวบรวมไว้ อย่างเป็นระบบ	3.51	0.89	3.10	0.95	3.35**
10.	ประเมินผลตามศักยภาพของผู้เรียน เป็นรายบุคคล	3.42	0.91	3.09	0.93	2.64**
11.	ผู้เรียน/กลุ่มผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลงานของผู้เรียนเอง	3.25	0.99	3.00	0.95	1.89
	รวม	3.48	0.73	3.13	0.79	3.53**

จากตาราง 29 พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่มต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการประเมินผลการเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 2 ประเมินผลระหว่างเรียนและทำกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อ 6 ประเมินผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ข้อ 9 มีหลักฐานและผลงานของผู้เรียนที่รวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ ข้อ 5 ประเมินจากความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ข้อ 7 ประเมินผลจากการสังเกตจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ข้อ 10 ประเมินผลตามศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ข้อ 4 ใช้วิธีการประเมินผลหลายวิธีร่วมกัน ข้อ 1 ประเมินผลก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อ 8 ประเมินผลโดยเน้นพฤติกรรม การปฏิบัติงานและผลงานของผู้เรียนเป็นหลัก ข้อ 3 ประเมินผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างครบถ้วน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 ของแบบสอบถามทั้งหมด (N = 347) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกปัญหาและข้อเสนอแนะออกเป็นหมวดต่าง ๆ ตามเนื้อหาและทำการแจกแจงความถี่ของคำตอบและนำมาจัดอันดับ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังปรากฏในตาราง 30 - 37

ตาราง 30 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้

ข้อที่	ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	ความถี่
1	ครูขาดการวิเคราะห์สภาพความพร้อมของผู้เรียนและเป้าหมายการเรียนรู้	39
2	นักศึกษาขาดความรับผิดชอบต่อตัวเองและกลุ่ม	19
3	นักศึกษาส่วนใหญ่ยังต้องการให้ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อหาการเรียนการสอน	18
4	ครูขาดการศึกษาโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหา และแผนการพบกลุ่ม	15
5	ไม่มีศูนย์ข้อมูลที่ทันสมัยและเพียงพอ	13
6	นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็น	12

จากตาราง 30 ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ครูขาดการวิเคราะห์สภาพความพร้อมของผู้เรียนและเป้าหมายการเรียนรู้ (N = 39) รองลงมาคือ นักศึกษาขาดความรับผิดชอบต่อตัวเองและกลุ่ม (N = 19) และนักศึกษาส่วนใหญ่ยังต้องการให้ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อหาการเรียนการสอน (N = 18)

ตาราง 31 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวางแผนการเรียนรู้

ข้อที่	ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	ความถี่
1.	ครูส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจและทักษะในด้านการวางแผนการเรียนรู้	46
2.	ครูและผู้เรียนขาดการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน	32
3.	ครูไม่ได้วางแผนให้ครอบคลุมการเรียนการสอน	29
4.	เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีน้อย	28
5.	ผู้เรียนไม่ให้ความร่วมมือในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	20
6.	ผู้เรียนไม่มีการวางแผนในการเรียนล่วงหน้า	17

จากตาราง 31 ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ครูส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจและทักษะในด้านการวางแผนการเรียนรู้ (N = 46) รองลงมาคือ ครูและผู้เรียนขาดการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน (N = 32) และครูไม่ได้วางแผนให้ครอบคลุมการเรียนการสอน (N = 29) ตามลำดับ

ตาราง 32 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อที่	ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	ความถี่
1.	ครูขาดความเข้าใจและทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	66
2.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้	30
3.	ครูขาดสื่ออุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	24
4.	ผู้เรียนไม่กล้าแสดงออก	17
5.	ผู้เรียนอ้างว่าไม่มีเวลาในการทำกิจกรรม	13

จากตาราง 32 ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ครูขาดความเข้าใจและทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (N = 66) รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ (N = 30) และครูขาดสื่ออุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (N = 24) ตามลำดับ

ตาราง 33 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการประเมินผลการเรียน

ข้อที่	ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	ความถี่
1.	ครูขาดความเข้าใจและทักษะในการประเมินผลจากสภาพจริง	20
2.	การประเมินผลการเรียนยังใช้แบบทดสอบอย่างเดียว โดยการวัดความรู้ ความจำ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	14
3.	ครูไม่ได้มีส่วนร่วมในการออกข้อสอบปลายภาคเรียน	11

จากตาราง 33 ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการประเมินผลการเรียน ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ครูขาดความเข้าใจและทักษะในการประเมินผลจากสภาพจริง รองลงมาคือ การประเมินผลการเรียนยังใช้แบบทดสอบอย่างเดียว โดยการวัดความรู้ ความจำ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (N = 14) และครูไม่ได้มีส่วนร่วมในการออกข้อสอบปลายภาคเรียน (N = 11) ตามลำดับ

ตาราง 34 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้

ข้อที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	ความถี่
1.	ควรจัดอบรมเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้ครูประจำกลุ่มอย่างทั่วถึง	49
2.	ครูควรสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้และเป้าหมายของผู้เรียน	32
3.	ครูต้องพยายามนำปัญหาต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์อย่างหลากหลาย	17
4.	ควรมีสื่อให้หลากหลายและเพียงพอ	9

จากตาราง 34 ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวิเคราะห์ปัญหา - เป้าหมายการเรียนรู้ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรจัดอบรมเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้ครูประจำกลุ่มอย่างทั่วถึง (N = 49) รองลงมาคือ ครูควรสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้และเป้าหมายของผู้เรียน (N = 32) และครูต้องพยายามนำปัญหาต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์อย่างหลากหลาย (N = 17) ตามลำดับ

ตาราง 35 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวางแผนการเรียนรู้

ข้อที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	ความถี่
1.	ควรให้มีการอบรมในการจัดทำแผนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	44
2.	ครูควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำแผนการเรียนรู้	32
3.	ครูต้องทำแผนการพบกลุ่มและต้องปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้	26
4.	ครูต้องให้ผู้เรียนมีแผนการเรียนรู้ของตนเอง	14

จากตาราง 35 ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรให้มีการอบรมในการจัดทำแผนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (N = 44) รองลงมาคือ ครูควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำแผนการเรียนรู้ (N = 32) และครูต้องทำแผนการพบกลุ่มและต้องปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ (N = 26) ตามลำดับ

ตาราง 36 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	ความถี่
1.	ควรมีคู่มือให้ครูประจำกลุ่ม สามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้	49
2.	ควรจัดอบรมเทคนิคการสอนและรูปแบบใหม่ ๆ ให้กับครูประจำกลุ่ม	34
3.	ควรเลือกกิจกรรมที่น่าสนใจและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	29
4.	ครูควรพยายามให้ผู้เรียนเป็นผู้คิดค้นด้วยตนเอง	24
5.	ครูควรพยายามให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทุกคน	15
6.	ควรมีแหล่งสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและเพียงพอ	9

จากตาราง 36 ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรมีคู่มือให้ครูประจำกลุ่ม สามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ (N = 49) รองลงมาคือ ควรจัดอบรมเทคนิคการสอนและรูปแบบใหม่ ๆ ให้กับครูประจำกลุ่ม (N = 34) และควรเลือกกิจกรรมที่น่าสนใจและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ (N = 29) ตามลำดับ

ตาราง 37 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการประเมินผลการเรียน

ข้อที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	ความถี่
1.	ควรปรับวิธีการวัดผลประเมินผลใหม่	34
2.	ควรมีการวัดผลประเมินผลจากสภาพจริง	29
3.	ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเองด้วย	17

จากตาราง 37 ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการประเมินผลการเรียน ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรปรับวิธีการวัดผลประเมินผลใหม่ (N = 34) รองลงมาคือ ควรมีการวัดผลประเมินผลจากสภาพจริง (N = 29) และควรให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเองด้วย (N = 17)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปผลของการวิจัย ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม ระดับการสอน สถานภาพการทำงาน และการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งสามารถนำไปเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ได้ข้อเสนอแนะเพื่อจะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้บริหาร ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีเพศต่างกันมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
2. ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีอายุต่างกันมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
3. ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีวุฒิต่างกันมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
4. ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
5. ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีระดับการสอนต่างกันมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
6. ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
7. ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ ครูประจำกลุ่มต่างกันมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ที่ได้รับการแต่งตั้ง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานครทั้ง 4 แห่ง จำนวน 40 เขต มีครูประจำกลุ่มทั้งสิ้น จำนวน 2,340 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของยามาเน่ (Yamane. 1970 : 887) ด้วยระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 396 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เมื่อนำไปทดลองใช้แล้ว พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 เครื่องมือแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม ระดับการสอน สถานภาพการทำงาน และการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน ออกหนังสือแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไปยังหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขต ทั้ง 4 แห่ง ที่ครูประจำกลุ่มได้รับการส่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นจึงประสานไปยังหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตทุกแห่ง เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2544 เมื่อครบกำหนดเวลา ได้ไปรับแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามประมาณ 70% จึงได้นัดหมายกับหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตที่ยังส่งให้ไม่ครบ และได้แบบสอบถามกลับคืนมา 373 ฉบับ เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2544 เมื่อนำมาตรวจสอบความถูกต้องในการตอบคำถามของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนแล้ว สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 347 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและรายด้าน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t - test และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม ใช้ F - test และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ วิธีทดสอบของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

4. วิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด เมื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดประเด็นตามเนื้อหาที่ผู้ตอบเสนอมาแล้วนำไปจัดเรียงลำดับความถี่ของข้อความที่มีความหมายเหมือนกัน แล้วจึงนำเสนอในรูปแบบตาราง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 เป็นเพศชาย จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 มีอายุ 40 ปี จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 45.53 รองลงมา มีอายุ 30 - 40 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 35.45 และมีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 19.02 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 76.90 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 23.10 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม 3 - 5 ปี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 รองลงมา 5 ปีขึ้นไป จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 และน้อยกว่า 3 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70 มีระดับการสอนการศึกษานอกโรงเรียนในภาคเรียนนี้ อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 51.60 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 48.40 ส่วนใหญ่มีสถานภาพในการเป็นครูประจำการ จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 71.20 และไม่ได้เป็นครูประจำการ จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 28.80 เคยอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่มเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 80.40 ส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลา 3 วันในการอบรม และไม่เคยอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 19.60 ส่วนใหญ่ไม่เคยอบรม การเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 189 คน คิดเป็น 54.50 และเคยอบรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50

2. ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) คือ ข้อ 13 กำหนดข้อตกลงร่วมกับผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนอีก 12 ข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45 - \bar{X} = 2.93$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 12 หาวิธีการแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน ($\bar{X} = 3.45$) รองลงมาคือ ข้อ 11 หาแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน ($\bar{X} = 3.39$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 7 กำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ($\bar{X} = 2.93$)

2.2 ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวางแผนการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47 - \bar{X} = 3.26$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 11 กำหนดกรอบและแนวทางการทำ Portfolio ร่วมกับผู้เรียน ($\bar{X} = 3.47$) รองลงมาคือ ข้อ 4 จัดเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.27$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 10 สรรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะให้ความรู้ที่สอดคล้องกับแผนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.86$)

2.3 ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายข้อ พบว่า มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก 8 ข้อ ($\bar{X} = 3.73 - \bar{X} = 3.52$) และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ ($\bar{X} = 3.48 - \bar{X} = 2.81$) การจัดกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้ข้อ 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้กระบวนการกลุ่ม ($\bar{X} = 3.73$) รองลงมาคือ ข้อ 6 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ($\bar{X} = 3.69$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 11 ให้ภูมิปัญญาชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.81$)

2.4 ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการประเมินผลการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็น

รายข้อ พบว่า มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก 4 ข้อ ($\bar{X} = 3.65 - \bar{X} = 3.60$) และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับปานกลาง 7 ข้อ ($\bar{X} = 3.43 - \bar{X} = 3.13$) การจัดกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 6 ประเมินจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.65$) รองลงมาคือ ข้อ 7 ประเมินจากความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และข้อ 5 ประเมินจากการสังเกตจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X} = 3.61$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 1 ประเมินผลก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.13$)

3. เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรต่อไปนี้ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม ระดับการสอนการศึกษาออกโรงเรียน สถานภาพการทำงาน และการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม

3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยครูประจำกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้มากกว่าครูประจำกลุ่มที่มีอายุ 30 - 40 ปี และครูประจำกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี

3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม การศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ ด้านการวางแผนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียนที่มีวุฒิปริญญาตรี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้มากกว่าครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียนที่มีวุฒิสองปริญญาตรี

3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่ม การศึกษาออกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่มต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครู

ประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้มากกว่าครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์ 3 - 5 ปี และน้อยกว่า 3 ปี

3.5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการสอนการศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่มีระดับการสอนการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้มากกว่าครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่มีระดับการสอนการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนด้านอื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.7 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูการศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่เคยอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้มากกว่าครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่ไม่เคยอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม ส่วนด้านอื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. สรุปความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน เกี่ยวกับปัญหา พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ โดยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งมีครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 จากแบบสอบถามทั้งหมด (N = 347) มีดังนี้

4.1 ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ มีครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา จำนวน 6 ข้อ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ

ครูขาดการวิเคราะห์สภาพความพร้อมของผู้เรียน และเป้าหมายการเรียนรู้ (N = 39) รองลงมาคือ นักศึกษาขาดความรับผิดชอบต่อตัวเองและกลุ่ม (N = 19)

4.2 ด้านการวางแผนการเรียนรู้ มีครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา จำนวน 6 ข้อ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ครูส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจและทักษะในด้านการวางแผนการเรียนรู้ (N = 46) รองลงมาคือ ครูและผู้เรียนขาดการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน (N = 32)

4.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา จำนวน 5 ข้อ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ครูขาดความเข้าใจและทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (N = 66) รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ (N = 30)

4.4 ด้านการประเมินผลการเรียน มีครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา จำนวน 7 ข้อ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ครูขาดทักษะและความเข้าใจในการประเมินผลจากสภาพจริง (N = 20) รองลงมาคือ การประเมินผลการเรียนยังใช้แบบทดสอบอย่างเดียว โดยการวัดความรู้ ความจำ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (N = 14)

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ระดับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ระดับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร เข้ามาปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนด้วยความเต็มใจ และจากผลการวิจัย พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นครูประจำการ ซึ่งทำหน้าที่สอนในระบบโรงเรียน ทำให้มีประสบการณ์ มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ ประกอบกับครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ มีวุฒิภาวะ มีคุณวุฒิทางการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำ ซึ่งผ่านการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอน และจิตวิทยาการเรียนการสอนมาแล้ว ทำให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้โดยไม่ลำบาก และครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่ผ่านการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและความมุ่งมั่นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นของการเป็นครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของซิมพ์สัน (รัตนงษ์, สิงขรรัตน์, 2540 : 111 ;

อ้างอิงมาจาก Simpson. 1972 : 210 – 211) ที่กล่าวว่า ครูที่สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการอบรมก่อนที่จะไปเป็นครูผู้สอน เพราะการฝึกอบรมนั้นเป็นการเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ให้แก่พวกเขา นอกจากนี้การฝึกอบรมจะเป็นแนวทางให้ครูที่ไปสอนนักศึกษาผู้ใหญ่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างดี จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี มัตธนู และคณะ (2543 : 80) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตการศึกษา 10 พบว่า ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้อื่นๆ ด้านการวางแผนการเรียนรู้อื่นๆ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ และด้านการประเมินผลการเรียน อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

1.1 ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้อื่นๆ พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร มีการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้อยู่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนยังยึดติดกับเนื้อหาวิชา ทำหน้าที่สอนโดยเน้นครูเป็นศูนย์กลาง จึงมักไม่สนใจวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน นอกจากนี้ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนไม่ใคร่เข้าใจวิธีการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้อื่นๆ และไม่ใคร่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้อื่นๆ ของ ผู้เรียน ประกอบกับเนื้อหาวิชาที่จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆมีมาก ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนเกรงว่าจะทำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆไม่ทันกับเวลาที่กำหนด ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี มัตธนู (2543 : 82) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 พบว่า ครูยังให้ความสำคัญในเนื้อหาวิชาที่จะสอนมากกว่าการกำหนดจุดประสงค์และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อื่นๆ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทธิรัตน์ บุญญานิตย์ (2541 : 80) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่า ปัญหาอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูยังให้ความสำคัญในเรื่องเนื้อหาวิชาที่ต้องสอนมีมาก และการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งต้องใช้เวลาานาน ทำให้การจัดกระบวนการเรียนรู้อื่นๆไม่ทันตามเวลาที่กำหนด

1.2 ด้านการวางแผนการเรียนรู้อีก พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการวางแผนการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนบางส่วนยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มุ่งสอนเนื้อหาให้ทันกับระยะเวลาการพบกลุ่ม ประกอบกับครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นครูประจำการที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำในสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา การประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งงานในหน้าที่ประจำของครูประจำกลุ่มเป็นงานที่มีภาระหน้าที่หนักอยู่แล้ว ทำให้ครูประจำกลุ่มมีเวลาน้อยในการวางแผนการเรียนรู้อีกเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งไม่มีเวลาให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนการสอน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของประจักษ์ เชื้อเมืองพาน (2541 : 68) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญแบบชั้นเรียน ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 2 ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครู ที่พบว่าครูผู้สอนมุ่งเน้นเนื้อหาวิชาให้นักศึกษาได้รับมากที่สุด ประกอบกับระยะเวลาจำกัด จึงทำให้ครูกับนักศึกษามีเวลาน้อยในการพบปะ ปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีก พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีกโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ให้คำปรึกษาแนะนำในการนำความรู้จากสื่อต่าง ๆ ให้ความรู้ความเข้าใจช่วยแก้ปัญหาทางการเรียน โดยการเชิญผู้รู้ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้ ตลอดจนจัดหาให้ความสะดวกเกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน รวมทั้งเป็นผู้วัดผลประเมินผลระหว่างภาคเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2543ช : 61 - 63) อย่างไรก็ตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีกโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการจัดกิจกรรมที่มีกระบวนการและรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งครูประจำกลุ่มบางคนอาจจะไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ครบทุกกระบวนการ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีกโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา สังขรัตน์ (2540 : 109) ที่ได้ศึกษาปัญหาของครูประจำกลุ่มในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ โดยวิธีเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า ครูประจำกลุ่มมีปัญหาในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

1.4 ด้านการประเมินผลการเรียน พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการประเมินผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ครูประจำกลุ่มส่วนใหญ่เป็นครูประจำการและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การศึกษานอกโรงเรียน ประกอบกับได้รับการอบรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึด ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนมาบ้าง ทำให้ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนมีระดับการจัดกิจกรรมด้านการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง สอดคล้องกับรัตน สิงขรัตน์ (2540 : 109) ที่พบว่า ครูประจำกลุ่มมีปัญหาในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ด้านการวัดผลและประเมินผลการ เรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครู ประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรดังต่อไปนี้ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม ระดับการสอน การศึกษานอกโรงเรียน สถานภาพการทำงาน การอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม ซึ่งจะ นำมาอภิปรายดังนี้คือ

2.1 เพศ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของ ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีการจัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเพศชายและเพศหญิงต่างให้ความสำคัญ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเท่า ๆ กัน เนื่องจากทั้งหญิง และชายต่างได้รับการศึกษาอบรม ประชุม สัมมนา และการเลี้ยงดูในสังคมอย่างเท่าเทียม กัน ฉะนั้นจึงทำให้มีประสบการณ์ความรู้ไม่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้ทั้งเพศชาย และเพศ หญิงจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2541 : 105) ที่ได้ทำการศึกษาทัศนคติของ ครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ในเขตภาคตะวันออกเฉียง พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลทั้งเพศชาย และเพศหญิงย่อมมีการรับรู้และความ เข้าใจ ตลอดจนพฤติกรรมการสอนของผู้ใหญ่อยู่ในลำดับใกล้เคียงกัน และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ คณิงนิจ เกตุแก้ว (2541 : 155) ที่ได้ทำการศึกษาปัญหาของครูประจำกลุ่มใน การปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตภาคใต้ พบว่า ครูประจำกลุ่มทางไกลทั้งเพศชาย และเพศหญิง มีปัญหาในการ ปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ

2.2 อายุ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ย่อมมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และมีประสบการณ์ในอาชีพครูมองเห็นธรรมชาติของการสอนผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ และยอมรับศักยภาพของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ว่ามีความสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง จึงส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากกว่าครูประจำกลุ่มที่มีอายุ 31 – 40 ปี และครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราลี สุวัฒน์เมฆินทร์ (2540 : 105) ที่ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มที่มีต่อตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตภาคกลาง ที่พบว่า ครูประจำกลุ่มที่มีอายุมากกว่าย่อมเป็นผู้ที่ผ่านประสบการณ์ชีวิตมาก่อนข้างมาก จากประสบการณ์เดิมที่สามารถจะนำมาใช้ในการเรียนการสอน จึงส่งผลให้ครูประจำกลุ่มที่มีอายุมากกว่า มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีทักษะและแง่มุมการคิดพิจารณา ตลอดจนการแก้ไขปัญหาในกระบวนการเรียนการสอนได้ดีกว่า

2.3 วุฒิการศึกษา พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ไม่จำเป็นว่าจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ดีกว่า เนื่องจากวุฒิการศึกษาที่ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนได้รับมานั้นมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนเพียงบางส่วน ซึ่งสอดคล้องกับกองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2530 : 59) พบว่า คุณวุฒิไม่ได้ชี้ว่าครูอาสาสมัครที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดีกว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ขึ้นอยู่กับความสามารถและประสบการณ์ของตัวครูอาสาสมัครเอง ซึ่งสอดคล้องกับ สุชาติา จันทนป (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 พบว่า ครูประจำกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ประสิทธิภาพในการเป็นครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีประสิทธิภาพในการเป็นครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในการสอนการศึกษานอกโรงเรียนมากกว่า 5 ปี ย่อมมีประสบการณ์ในอาชีพที่สามารถนำมาพัฒนาการเรียนการสอน เนื่องจากประสบการณ์ที่สั่งสมเป็นแหล่งความรู้ที่มีคุณค่า สามารถนำมาปรับใช้หรือแก้ปัญหาในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีสอดคล้องกับ โนลล์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2538 : 137, อ้างอิงจาก Knowles. 1978 : 55 – 59) ที่กล่าวว่าประสบการณ์นั้นนับว่าเป็นแหล่งที่มีคุณค่าสูงยิ่งสำหรับการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นการช่วยขยายโลกทัศน์ของผู้ใหญ่คนอื่น ๆ ให้กว้างขวางมากขึ้นเพื่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทั้งหลายด้าน จึงส่งผลให้ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้มากกว่าครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์ 3 – 5 ปี และน้อยกว่า 3 ปี ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ วิทยา ประยูร (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มทางไกลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ครูประจำกลุ่มทางไกลที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5 ระดับการสอน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการสอนต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่มีระดับการสอนการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการประเมินผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2543ก :45) ได้กำหนดเกณฑ์ให้ทำ Portfolio มาใช้เป็นเกณฑ์ในการวัดผลประเมินผลรวมอยู่ด้วย เป็นผลทำให้ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากกว่าครูประจำกลุ่มที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงส่งผลให้ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่มีระดับการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ด้านการประเมินผลการเรียนได้มากกว่าครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่มีระดับการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2.6 สถานภาพการทำงาน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เพราะครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่มีการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม จึงทำให้ครูประจำการและไม่ได้ประจำการ มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เท่าเทียมกัน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนา สิงขรรัตน์ (2540 : 116) ที่ได้ทำการศึกษาปัญหาของครูประจำกลุ่มในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ โดยวิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตภาคกลาง พบว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่เป็นครูประจำการและไม่ได้เป็นครูประจำการ มีปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.7 การอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การอบรมให้ความรู้ ได้ฝึกปฏิบัติจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญของกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะช่วยทำให้ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่เคยอบรมสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2541 : 86) พบว่า ครูประจำกลุ่มที่ผ่านการอบรมก่อนการปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม จะได้รับความรู้ ความเข้าใจ จึงมีพฤติกรรมการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ จนกระทั่งมีทัศนคติที่สูงมากกว่าครูประจำกลุ่มที่ไม่ได้ผ่านการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่

3. ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะการอภิปรายผลจากความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จะนำเสนอเฉพาะประเด็นที่สำคัญดังนี้

3.1 ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ พบว่าข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ขาดการวิเคราะห์สภาพความพร้อมของผู้เรียนและเป้าหมายการเรียนรู้ และครูขาดทักษะเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นครูประจำการ มีการจัดการเรียนการสอนที่ยังยึดติดกับการสอนในระดับโรงเรียนอยู่ และประกอบกับเคยได้รับประสบการณ์การถ่ายถอดแบบเก่าๆ ซึ่งทำให้เกิดความเคยชินสะสมมาเป็นเวลานาน ซึ่งไม่ทราบว่าจะเริ่มต้นอย่างไรในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นวลจิตต์ เชาวเกียรติพงศ์ (2542 : 16) ที่กล่าวว่า ครูอาจารย์ไม่มีเจตคติ และความคิดรวบยอดในกระบวนการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สิปปนนท์ เกตุทัต (2542 : 11) ที่ให้ข้อคิดว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

3.2 การวางแผนการเรียนรู้ พบว่าข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ครูส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจและทักษะในด้านการวางแผนการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีทักษะในการเขียนแผนและกำหนดแผนในการเรียนรู้เป็นลายลักษณ์อักษร จึงเป็นผลทำให้ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนไปจัดทำแผนการสอนได้ ฉะนั้นครูจึงไม่สามารถเสนอแนะให้ผู้เรียนร่วมวางแผนกับครูได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มาลี รัชตะนาวิณ (2543 : 4) ที่กล่าวว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำแผนการพบกลุ่ม และไม่มีการวางแผนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนหนึ่งไม่มีอาชีพครู และไม่ได้ศึกษาวิชาชีพครู แต่ในขณะเดียวกันคนที่มีอาชีพครู และจบการศึกษาครุมา ก็ไม่วางแผนและจัดทำแผนการสอนเช่นเดียวกัน ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนจะจัดทำปฏิทินการสอนในแต่ละภาคเรียน ซึ่งมีแต่หัวข้อว่าการพบกลุ่มในแต่ละสัปดาห์ว่าจะสอนเรื่องใดเท่านั้น

3.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนบางส่วนขาดความเข้าใจและทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูประจำกลุ่มบางคนยังไม่ผ่านการอบรม การเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน และเมื่อเป็นครูประจำกลุ่มแล้วยังมิได้รับการอบรมให้ความรู้เสริมเติมเต็มแก่ครูการศึกษานอกโรงเรียน จึงเป็นผลให้ครูประจำกลุ่มขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง รองลงมาคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูทำแผนการสอนเพื่อมีไว้ให้ผู้บริหาร ผู้นิเทศ ที่มาตรวจสอบไว้เป็นหลักฐานการปฏิบัติงาน แต่เวลา

พบกลุ่มครูยังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแบบเรียน เนื้อหาวิชาการมากกว่าให้ผู้เรียนทำกิจกรรมโดยเน้นกระบวนการที่สอดคล้องกับแผนที่จัดทำไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริรัตน์ เทียมเสวีวงศ์ (2543 : 66) ที่ได้ทำการศึกษาคำเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคนิคการขายโดยการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางกับการสอนแบบปกติของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนกรุงเทพธุรกิจพัฒนาวิชาการ พบว่า ครูขาดความรู้ในเรื่องการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูจึงยึดเนื้อหาตำราเป็นหลักในการเรียนการสอน ซึ่งผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องสนใจดูแลส่งเสริมในเรื่องการอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการแก่ครูอย่างสม่ำเสมอ

3.4 ด้านการประเมินผลการเรียน พบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ครูขาดความเข้าใจและทักษะในการประเมินผลจากสภาพจริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูยังขาดความเข้าใจและทักษะในการประเมินผลจากสภาพจริง ซึ่งตามหลักการแล้วจะต้องปฏิบัติภายหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการสังเกต การทดสอบต่าง ๆ พร้อมทั้งจะต้องดูจากแฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียนด้วย เพื่อที่จะให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของผู้เรียนด้วย แต่เนื่องจากครูยังเคยชินกับพฤติกรรมกรรมกรวัดผลตามเนื้อหาที่สอนในแบบเรียน และใช้แบบทดสอบ ซึ่งเป็นปรนัยเป็นส่วนใหญ่ในการวัดผลกลางภาคเรียน ประกอบกับครูประจำกลุ่มบางคนยังไม่เข้าใจในวิธีการและไม่มีความรู้ชำนาญทางด้านนี้โดยเฉพาะที่จะให้คำแนะนำช่วยเหลือ และประชุมชี้แจงด้านการประเมินผลการเรียนให้ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี มัตถนุ และคณะ (2543 : 81) ได้ทำการศึกษาศาภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 พบว่า ครูผู้สอนยังคงให้น้ำหนักการประเมินผลโดยเป็นผลงานมากกว่ากระบวนการ อันเป็นสิ่งที่ควรจะได้รับประเมินไปพร้อม ๆ กัน และครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียนไม่มีส่วนร่วมในการออกข้อสอบปลายภาคเรียน เพราะข้อสอบ ปลายภาคเรียนกรมการศึกษาออกโรงเรียนเป็นผู้ออก ซึ่งทำให้การประเมินผลการเรียนไม่เป็นตามสภาพจริง และจากข้อเสนอแนะครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนเขตควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียนทุกคน และต้องมีการนิเทศติดตามผล เพื่อช่วยเหลือให้ครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียนประสบความสำเร็จในด้านการประเมินผลการเรียนที่ผ่านการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่มจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างดีที่ครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียนที่ไม่ผ่านการอบรม ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนควรพิจารณา ข้อมูลเหล่านี้ ในการรับสมัครครูประจำกลุ่มการศึกษาออกโรงเรียนในภาคเรียนต่อ ๆ ไป เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อัตโนมัติมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการค้นพบครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุมากกว่า 40 ปี อายุ 30 – 40 ปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดีกว่าครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนมากกว่า 5 ปี ประสบการณ์ 3 – 5 ปี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดีกว่าครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 3 ปี และครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่ผ่านการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดีกว่าครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนที่ไม่ผ่านการอบรม เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนควรพิจารณาข้อมูลเหล่านี้ ในการรับสมัครครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนในภาคเรียนต่อ ๆ ไป

2. ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานครควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านนี้กับครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการวางแผนการเรียนรู้ กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดทำคู่มือในการวางแผนการเรียนรู้ให้กับครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้

4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตควรจัดอบรมเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้กับครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนก่อนเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่มทุกคน

5. ด้านการประเมินผลการเรียน กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดทำคู่มือการประเมินผลตามสภาพจริงสำหรับให้ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลได้ด้วยตนเอง

6. เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร เพื่อจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้กับครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนทุกภาคเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรทำศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในกลุ่มประชากรอื่น ๆ ทั่วประเทศ เพื่อจะได้ทราบระดับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน
2. ควรทำการศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยวิธีการอื่น ด้วยวิธีการสัมภาษณ์จากผู้บริหาร และผู้เรียน
3. ควรมีการทำวิจัยเพื่อศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางระหว่างครูผู้สอน และผู้เรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). คำชี้แจงประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2533). คู่มือการดำเนินงานการศึกษาสายสามัญศึกษา การเรียนทางไกล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2543ก). คู่มือการบริหารและการจัดการ การศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2543ข). คู่มืออบรมการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : บริษัทราไทยเพรส จำกัด.
- _____. (2543ค). แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2542ก). รายงานการสำรวจความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : บริษัทร้อยสิบเอ็ดธุรกิจ จำกัด.
- _____. (2542ข). รายงานผลการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2530). รายงานการติดตามผลการปฏิบัติงานครูอาสาสมัครการศึกษา นอกโรงเรียนผู้ใหญ่ 2530. กรุงเทพฯ : กองปฏิบัติการ. ถ่ายเอกสาร
- _____. (2541). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในศูนย์การเรียนชุมชน. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา.
- _____. (2543ง). การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทย กรณีศึกษาศาสนสถานศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์. ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ. (2539). "คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา", การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ขจิตพรธน ทองคำ. (2536). การเล่นเกมบทบาทสมมุติโดยเด็กมีส่วนร่วมในการจัดสื่อการเรียนที่มีผลต่อการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและความสามารถทางภาษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(วิชาเอกปฐมวัย) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

- คณิงนิจ เกตุแก้ว. (2541). ปัญหาของครูประจำกลุ่มในการปฏิบัติงานการศึกษา
นอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขต
ภาคใต้. ปรินญาณินพนธ์. กศ.ม. (วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
ถ่ายเอกสาร.
- เชียรศรี วิวิธสิริ. (2535). การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน : เทคโนโลยี
ทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ถมรัตน์ บุญญานิตย์. (2541). รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการ
ศึกษา 6. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาการศึกษาและวัฒนธรรม
เขตการศึกษา 6. ถ่ายเอกสาร.
- ธนู ฤทธิกุล. (2542, มิถุนายน). "การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง", วารสาร
วิชาการ. 2 (5) : 42 - 43.
- นวลจิตต์ ชาวเกียรติพงศ์. (2542). การสอนโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง แบบ
CIPPA. กรุงเทพฯ : วิชาการพิมพ์.
- บังอร อนุเมธางกุล. (2541, มกราคม). "สอนอย่างไรจึงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้,"
วารสารราชภัฏฉะเชิงเทรา. 1 (1) : 44.
- ประการ เกิดมีสุข. (2539). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำ
ภาษาไทยของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียน
พาณิชย์การกรุงเทพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือและกิจกรรม
ในห้องเรียนปกติ. วิทยานิพนธ์. ศษ.ม. (วิชาเอกหลักสูตรและการสอน).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย รามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ประจักษ์ เชื้อเมืองพาน. (2541). ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยม
ศึกษาตอนปลาย สายสามัญแบบชั้นเรียน ในศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนกรุงเทพมหานคร 2 ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครู
สารนิพนธ์. กศ.ม. (วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยาภรณ์ รัตนกรกุล. (2535). ผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบ
กลุ่มสัมฤทธิ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์. คม. (วิชาเอกประถมศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร

- พรประไพ อุทะนุต. (2543). รายงานผลการนิเทศเชิงวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- มาลี รัชตะนาวิณ. (2543). รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน
แบบมีส่วนร่วม หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต (บังคับ). กรุงเทพฯ :
หน่วยศึกษานิเทศก์ ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา สิงขรรัตน์. (2540). ปัญหาของครูประจำกลุ่มในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ โดยวิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในเขตภาคกลาง. ปรินญาณินพนธ์. กศ.ม. (วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
ถ่ายเอกสาร.
- จราลี สุวัฒน์เมฆินทร์. (2540). ความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มที่มีต่อตัวชี้วัดคุณภาพ
การศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลายในเขตภาคกลาง. ปรินญาณินพนธ์. กศ.ม. (วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- วิทยา ประยูร. (2540). การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม
ทางไกลในจังหวัดเชียงใหม่. ปรินญาณินพนธ์. กศ.ม. (วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- วีไล แยมสาขา. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาผลกระทบในการใช้สื่อ
การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในสถานศึกษา
ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน : กรณีศึกษาในสถานศึกษาที่ชนะเลิศการ
ประกวดสถานศึกษาดีเด่นด้านการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ประจำปี
2542 ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : บริษัทร่ำไทยเพรส
จำกัด.
- วีระชัย มีชอบธรรม. (2537). คู่มือนิเทศครูประจำกลุ่มที่สอนการศึกษานอกโรงเรียน
สายสามัญให้กับทหารกองประจำการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 3. (2543). สรุปผลครึ่งปี 2543 ของการนิเทศ.
กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.

- สมใจ นิธินันท์. (2540). การศึกษาทักษะการใช้คำถามของครูผู้สอนการศึกษา
นอกโรงเรียนสายสามัญ ในหมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต ระดับมัธยม
ศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. คม. (วิชาเอกการศึกษา
นอกระบบ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- สิปปนนท์ เกตุทัต และคณะ. (2538, 18 ตุลาคม) การศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ :
สู่ความก้าวหน้าและความมั่นคงของชาติโดยในศตวรรษหน้า. เอกสาร
ประกอบการสัมมนาระดับชาติ เรื่องยุทธศาสตร์การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์
ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์.
- สิริรัตน์ เทียมเสรีวงศ์. (2543). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคนิค
การขายโดยการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางกับการสอนแบบปกติของ
นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนกรุงเทพธุรกิจพัฒนศึกษา.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (วิชาเอกธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายสำเนา.
- สุชาดา จันทนป. (2543). ความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มเกี่ยวกับการจัดการเรียน
การสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2539. ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. (วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2538). จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.
- _____. (2541). รายงานการวิจัย ทศนคติของครูประจำกลุ่มการศึกษา
ทางไกลที่มีต่อทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ในเขตภาคตะวันออก.
กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โสภารรรณ อัมพันศิริรัตน์. (2539). ความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มการศึกษา
ทางไกลเกี่ยวกับการนิเทศด้านวิชาการของศูนย์บริการการศึกษานอก
โรงเรียนอำเภอจังหวัดพัทลุง. ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. (วิชาเอก
การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- สำเนา ศรีบุญแก้ว. (2533). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
ระหว่างการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับผู้สอนสอนเป็นศูนย์กลาง.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (วิชาเอกภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *การปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- เสาวนีย์ เลวลีย์. (2536). *การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร
- อัญชลี มัดธนู และคณะ (2543). *รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 10*. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการวิจัยการศึกษาศาสนา และการวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ ถ่ายเอกสาร.
- อรุณรักรักษ์ พ่วงผล และคณะ (2538). *การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). *หลักการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โอ เอส พรินติ้ง เฮ้าส์
- Anderson, Robertat T. (1997, July). "CHARGE... A Simulation Games Designed To Teach Group Member Roles to Prospective Teacher... Found To Be EFFECTIVE," *Resources in Education (ERIC)*. 12 : 181.
- Cronbach, Lee Joseph. (1970). *Essential of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Harper and Row.
- Purvis, June. (1980, July). "Some Problems of Teaching and Learning Within the Open University," *Education Research*. 21(3) :163 – 175.
- Yamane, Taro, (1970). *Statistics-An Introductory Analysis*. 2nd ed. Tokyo : John Weatherhill, Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

ที่ ทม ๑๐๑๒/ ๑๕๘๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๑๐ เมษายน ๒๕๔๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิบดี กรรมการศึกษานอกโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวประยูร ผ่องอำไพ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มทางไกล สายสามัญ ในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ ผู้อำนวยการกองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ดร.ปาน กิมปีศึกษานิเทศก์ ๘ ดร.วิศนี ศิลตระกูล นักวิชาการศึกษา ๘ นายชาติ อายุวัฒน์ ศึกษานิเทศก์ ๘ และ นายทวีป อภิสัทธี ศึกษานิเทศก์ ๕ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มทางไกล สายสามัญ ในเขตกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวประยูร ผ่องอำไพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

เรียน อธิบดีกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

แสดง เพื่อโปรด ทราบ พิจารณา เห็นความชอบ
หน้างานศึกษา

ขอแสดงความนับถือ

353

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

(นายพินิจศักดิ์ สุวรรณรังค์)
เลขาธิการกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๕

ดร.ทองอยู่ แก้วไทรชะ

(นายทองอยู่ แก้วไทรชะ)

อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

๒๐ เม.ย. ๒๕๔๔

รับทราบ
วันที่
เวลา
ชื่อ
☐ กค. ☐ กอ.
☐ กค. ☐ กพ.
☐ กป. ☐ กศ.
☐ กอ. ☐ อศจ.
☐ ก.ค. ☐ สค.
☐ ก.ค. ☐ สค.

ภาคผนวก ข.

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์	ผู้อำนวยการกองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
ดร.ปาน กิมปี	ศึกษานิเทศก์ ระดับ 8 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษาออกโรงเรียน
ดร.วิศนี ศิลตระกูล	นักวิชาการศึกษา ระดับ 8 กองพัฒนาการศึกษา ออกโรงเรียน
อาจารย์ชาติรี आयुวัฒน์	ศึกษานิเทศก์ ระดับ 8 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษาออกโรงเรียน
อาจารย์ทวีป อภิสิทธิ์	ศึกษานิเทศก์ ระดับ 9 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษาออกโรงเรียน

ภาคผนวก ค

หนังสือติดต่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย

ที่ ทม ๑๐๑๒/ ๑๗๗๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวประยูร ผ่องอำไพ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล ในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สาวนีย์ เลวลย์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล ในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตจอมทอง ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางกะปิ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตมีนบุรี และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตดุสิต สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ตอบแบบสอบถามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล ในเขตกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๕๕

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวประยูร ผ่องอำไพ ได้เก็บข้อมูลในการทำปฏิญานิพนธ์ และจะกรุณามีหนังสือแจ้งไปยังศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนในสังกัดจะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๕-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๕

ที่ ศธ 0410/ 1900

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

22 พฤษภาคม 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตจอมทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 110 ชุด

ด้วยกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้รับแจ้งจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าได้อนุมัติให้นางสาวประยูร ผ่องอำไพ ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ ระดับ 5 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล ในเขตกรุงเทพมหานคร” ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยการแจกแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ ให้ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในสังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตของท่านได้ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2544

กรมการศึกษานอกโรงเรียน พิจารณาแล้วเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานการศึกษานอกโรงเรียน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้ความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อทำปริญญานิพนธ์แก่ นางสาวประยูร ผ่องอำไพ หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จักขอบคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ของแสดงความนับถือ

(นายทองอยู่ แก้วไทรชะ)

อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์

โทร. 2815151

ที่ ศธ 0410/ 1900

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

22 พฤษภาคม 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตดุสิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 70 ชุด

ด้วยกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้รับแจ้งจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าได้อนุมัติให้นางสาวประยูร ผ่องอำไพ ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ ระดับ 5 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล ในเขตกรุงเทพมหานคร” ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการแจกแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ ให้ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในสังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตของท่านได้ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2544

กรมการศึกษานอกโรงเรียน พิจารณาแล้วเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานการศึกษานอกโรงเรียน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้ความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์แก่ นางสาวประยูร ผ่องอำไพ หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จักขอบคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ของแสดงความนับถือ

(นายทองอยู่ แก้วไทรชะ)

อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์

โทร. 2815151

ที่ ศธ 0410/ 1900

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

22 พฤษภาคม 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางกะปิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 120 ชุด

ด้วยกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้รับแจ้งจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าได้อนุมัติให้นางสาวประยูร ผ่องอำไพ ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ ระดับ 5 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษานานาชาติ ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล ในเขตกรุงเทพมหานคร” ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยการแจกแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ ให้ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในสังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตของท่านได้ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2544

กรมการศึกษานอกโรงเรียน พิจารณาแล้วเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานการศึกษานอกโรงเรียน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้ความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อทำปริญญานิพนธ์แก่ นางสาวประยูร ผ่องอำไพ หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จักขอบคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทองอยู่ แก้วไทรฮะ)

อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์

โทร. 2815151

ที่ ศธ 0410/ 1900

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

22 พฤษภาคม 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตมีนบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 120 ชุด

ด้วยกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้รับแจ้งจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าได้อนุมัติให้นางสาวประยูร ผ่องอำไพ ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ ระดับ 5 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล ในเขตกรุงเทพมหานคร" ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยการแจกแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ ให้ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในสังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตของท่านได้ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2544

กรมการศึกษานอกโรงเรียน พิจารณาแล้วเห็นว่าจะประโยชน์ต่อการพัฒนางานการศึกษานอกโรงเรียน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้ความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์แก่ นางสาวประยูร ผ่องอำไพ หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จักขอบคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทองอยู่ แก้วไทรชะ)

อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์

โทร. 2815151

ภาคผนวก ง.

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม
เรื่อง
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล
ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร

- คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ :-
- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการเรียน
- ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. กรุณาอ่านคำชี้แจงของแบบสอบถามแต่ละตอน และตอบตามความเป็นจริง เพราะคำตอบของท่านมีความสำคัญต่อการวิจัย และผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อท่าน และส่วนร่วม แต่จะไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่มของท่านแต่อย่างใดทั้งสิ้น

อนึ่ง ขอความกรุณาส่งแบบสอบถามกลับคืนให้ ศบข. ภายในวันที่ 10 มิถุนายน 2544 จะเป็นพระคุณยิ่ง

นางสาวประยูร ผ่องอำไพ
นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน ของแต่ละข้อตามความเป็นจริง
เพียงข้อเดียวเท่านั้น

1. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
2. อายุ
 - อายุต่ำกว่า 30 ปี
 - อายุ 30 - 40 ปี
 - อายุมากกว่า 40 ปี
3. วุฒิการศึกษา
 - ปริญญาตรี
 - สูงกว่าปริญญาตรี
4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูประจำกลุ่ม
 - น้อยกว่า 3 ปี
 - 3 - 5 ปี
 - มากกว่า 5 ปี
5. ระดับการสอนการศึกษานอกโรงเรียนในภาคเรียนนี้
 - มัธยมศึกษาตอนต้น
 - มัธยมศึกษาตอนปลาย
6. สถานภาพการทำงานปกติของท่าน
 - เป็นครูประจำการ
 - ไม่ได้เป็นครูประจำการ
7. การอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่ม
 - เคย จำนวน.....วัน
 - ไม่เคย
8. การอบรม "การเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง"
จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน
 - เคย
 - ไม่เคย

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม ทางไกล สายสามัญ ของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้ ด้านการวางแผน การเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่อง () โดยพิจารณาให้ตรงกับระดับการจัดกิจกรรมของท่าน เพียงช่อง เดียวเท่านั้น

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับการจัดกิจกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมาย การเรียนรู้					
1	วิเคราะห์ปัญหาในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ร่วมกับชุมชน.....
2	วิเคราะห์ปัญหาผู้เรียนเป็นรายบุคคล.....
3	กำหนดเป้าหมายของการศึกษาร่วมกับ ผู้เรียน.....
4	กำหนดจุดประสงค์ในการเรียนรู้ร่วมกับ ผู้เรียน.....
5	วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตรใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน...
6	ศึกษาเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกับผู้เรียน.....
7	กำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ร่วมกับชุมชน.....
8	ศึกษาปัญหาในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน.....
9	ศึกษาความต้องการในการเรียนรู้ร่วมกับ ผู้เรียน.....
10	จัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้.....
11	หาแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกับผู้เรียน.....
12	หาวิธีการแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน.....
13	กำหนดข้อตกลงร่วมกับผู้เรียนในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้.....

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับการจัดกิจกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14	ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....
15	จัดทำแผนการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนตลอด หลักสูตร.....
16	จัดเตรียมสื่อในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน.....
17	จัดเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน.....
18	เตรียมสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร.....
19	จัดเตรียมสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนและชุมชน.....
20	กำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน.....
21	กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกับผู้เรียน.....
22	สำรวจแหล่งความรู้ในชุมชนเพื่อการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้.....
23	สำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะให้ความรู้ ที่สอดคล้องกับแผนการเรียนรู้.....
24	กำหนดกรอบและแนวทางการทำ Portfolio ร่วมกับผู้เรียน.....
25	วางแผนที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ รายวิชา.....

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับการจัดกิจกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
26	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้และ ประสบการณ์เรียนรู้ซึ่งกันและกัน.....
27	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึง พื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคล.....
28	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้ กระบวนการกลุ่ม.....
29	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติ...
30	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ทันเหตุการณ์ และเป็นปัจจุบัน.....
31	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้จริง.....
32	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่น ตามสภาพผู้เรียนและชุมชน.....
33	อำนวยความสะดวกในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้.....
34	นำเทคนิควิธีการเรียนรู้แบบต่าง ๆ มาใช้ ในการจัดกิจกรรม.....
35	ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้.....
36	ให้ภูมิปัญญาชาวบ้านมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....
37	จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตตาม ระบอบประชาธิปไตย.....
38	จัดให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานโดยการ อภิปรายหน้าชั้นเรียน.....
39	จัดให้ผู้เรียนฝึกกระบวนการคิดด้วยการ ลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง.....
40	จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการทำโครงการ....

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับการจัดกิจกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการประเมินผลการเรียน					
41	ประเมินผลก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....
42	ประเมินผลระหว่างเรียนและทำกิจกรรม การเรียนรู้.....
43	ประเมินผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ อย่างครบถ้วน.....
44	ใช้วิธีการประเมินผลหลายวิธีร่วมกัน.....
45	ประเมินจากความรับผิดชอบใน การปฏิบัติงาน
46	ประเมินผลจากการเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน.....
47	ประเมินผลจากการสังเกตจากการทำ กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน.....
48	ประเมินผลโดยเน้นพฤติกรรม การปฏิบัติงาน และผลงานของผู้เรียน เป็นหลัก.....
49	มีหลักฐานและผลงานของผู้เรียนที่ รวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ.....
50	ประเมินผลตามศักยภาพของผู้เรียน เป็นรายบุคคล.....
51	ผู้เรียน/กลุ่มผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการประเมินผลงานของผู้เรียนเอง.....

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่ม ทางไกล สายสามัญ ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ท่านมีปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมอย่างไร ถ้ามีโปรดให้ รายละเอียดโดยเขียนในช่องว่าง

1. ด้านการวิเคราะห์ปัญหา-เป้าหมายการเรียนรู้

ปัญหา

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการวางแผนการเรียนรู้

ปัญหา

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ปัญหา

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

4. ด้านการประเมินผลการเรียน
ปัญหา

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

5. ด้านอื่น ๆ (ถ้ามี)

.....
.....
.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

(นางสาวประยูร ผ่องอำไพ)

ผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวประยูร ผ่องอำไพ
วันเดือนปีเกิด	30 พฤศจิกายน 2504
สถานที่เกิด	เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	329 ซอยวัดเวตวันธรรมมาวาส แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เจ้าพนักงานธุรการ ระดับ 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	กศ.บ. (สังคมศึกษา) จาก วิทยาลัยครูพระนคร
พ.ศ. 2544	กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ